РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 27-го цьвітня 1916. Ч. 51. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, April 27, 1916. No. 51.

ДУБЛИН, СТОЛИЦЯ ІРЛЯНДІЇ, В РУКАХ ПОВСТАНЦІВ.

Повстанці полонили анґлійський ґенеральний штаб і кількасот жовнірів.

Успішний напад німецької фльоти і лїтаків на побереже Анґлії.

Японія грозить Злученим Державам зірванєм дипльоматичних зносин.

В АНҐЛІЇ:

РЕВОЛЮЦІЯ В ЦЇЛІЙ ІРЛЯНДІЇ.

НЮ ЙОРК, 25. цьвітня. — Президент „Американського Товариства Правди", Дк. А. О'Лери, одержав з Ірляндії відомости, які представляють в правдивім сьвітлї останні події в Ірляндії. Урядові вісти, які походять з Лондону, є дуже строго цензуровані і тому дуже скупі. Перші відомости про революцію в Ірляндії надійшли дорогою приватних телеґрам до ріжних визначних Ірляндців в Америці.

Останні приватні вісти про вибух революції є отсї:

Революція поширена в цїлій Ірляндії.

Полумінь революції обняла цїлу Ірляндію. Дублин, столиця краю, який цїлі віки стогнав під ярмом Анґлійців, находить ся нинї в руках повстанців. По всїх містах Ірляндії повстанці вхопили за оружє, щоби скинути ненависне ярмо Анґлійців.

Столиця Ірляндії в руках повстанців.

Революція розпочала ся в Дублинї, столиці Ірляндії. В понедїлок пополудни в означеній годинї повстанці заняли всї важнійші площі і державні будинки. Передівсїм захопили у свої руки головний будинок почти і телеґрафу. Відтак обсадили касарнї і унеможливили приїзд поїздів до міста.

Полїція і військова залога в містї була безсильна. Коли до міста прибув відділ війска з поблизкого табора, прийшло до битви на улицях міста. Мешканці міста приняли жовнїрів з вікон і дахів градом куль.

Полонене анґлійського ґенерального штабу.

Повстанці полонили лорда Вімборна, ґенерального ґовернора Ірляндії; Натана, заступника міністра; ґенерала Френда, головного команданта анґлійських військ в Ірляндії, цїлий його ґенеральний штаб і кількасот жовнїрів.

Повстанці мали заявити, що полонених будуть уважати яко закладників за сер Роджера Кейзмента, який тепер находить ся в руках Анґлійців.

Нїмецька підводна лодка затопила два анґлійські воєнні кораблї.

Підводна нїмецька лодка, яка супроводжала корабель, яким привезено оружє і амуніцію до Ірляндії, затопила два анґлійські воєнні кораблї.

УРЯДОВИЙ ЗВІТ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ В ІРЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН, 25. цьвітня. — Перші урядові вісти про революцію в Ірляндії походять з нарад анґлійського парляменту.

На жаданє одного із послів секретар для Ірляндії, Августин Бірел, подав отсї поясненя:

„В Дублинї прийшло вчера до ґрізних заворушень. Члени тайних ірляндських орґанїзацій взяли в своє посїданє почтовий будинок і чотири або пять частий міста. Телеґрафічне полученє з містом зовсїм перерване.

„Коли завізвано війско з табору в Кораг, прийшло до битви на улицях міста. Дотеперішні страти полїції і жовнїрів в убитих числять 9, а в ранених 14. Страти по сторонї повстанців незвісні.

Полїція перевела арештованє богато осіб. Здаєть ся, що власти мають вже контролю міста назад у своїх руках".

СЕР РОДЖЕР КЕЙЗМЕНТ ПЕРЕВЕЗЕНИЙ ДО ЛОНДОНУ.

ЛОНДОН, 25. цьвітня. — Нинїшні вісти подають, що сер Роджера Кейзмента перевезено ще в недїлю до Лондону, щоби поставити його яко зрадника держави перед воєнний суд. Що з ним станеть ся, само правительство не має ще ясного пляну. Коли в парляментї поставлено до президента кабінету Есквіта запит, чи повіщенє „сего зрадника" відбудеть ся сейчас, президент дав виминаючу відповідь. Опісля кружили півурядові вісти, що Кейзмент не буде засуджений на смерть, але узнаний за божевільного і яко такий буде уміщений на доживотє в закладі для божевільних.

ПОДІЇ В ІРЛЯНДІЇ ВИКЛИКАЛИ В АНҐЛІЇ ВЕЛИКЕ ПРИГНОБЛЕНЄ.

ЛОНДОН, 25. цьвітня. — Хоч повстанє в Ірляндії не було великою несподїванкою для Анґлійців, викликало воно в Анґлії велике пригнобленє і страх.

Перша вість про події в Ірляндії дійшла до відома загалу доперва нинї пополудни.

Правительство, яке через три дні держало в тайнї справу арештованя провідника Ірляндців сер Роджера Кейзмента, затаїло також і вибух революції в Ірляндії, подаючи його до відома загалу доперва в 24 годин пізнїйше.

Деякі часописи домагають ся, щоби анґлійське правительство поступило безпощадно супроти арештованих провідників Ірляндців. Инші знова часописи остерігають правительство перед таким кроком, представляючи, що таке поступованє пошкодило би дуже анґлійській справі в Америці і в инших частях сьвіта.

СТРАТИ АНҐЛЇЙЦІВ ЧИСЛЯТЬ 12 В УБИТИХ І 19 В РАНЕНИХ.

ЛОНДОН, 25. цьвітня. — Останні вісти, які наспіли з Ірляндії, доносять, що число анґлійських жовнїрів, убитих в битві на улицях міста Дублина, виносить 12 людий. Крім сего є 19 тяжше ранених.

Анґлійське війско відобрало вправдї почтовий будинок, але деякі части міста находять ся ще дальше в руках повстанців.

ТАЙНЕ ЗАСЇДАНЄ АНҐЛІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

ЛОНДОН, 25. цьвітня. — Великі товпи народа облягли нинї будинок парляменту, ожидаючи дальших відомостий з Ірляндії.

Однак по промові секретаря для Ірляндії, Августина Бірела, про останні події в Ірляндії, президент кабінету зарядив тайне засїданє парляменту. Є се перший случай від почтаку війни.

Перед засїданєм переведено дуже точну ревізію в цїлім будинку. Всї двері, які ведуть до салї нарад, позамикано на спеціяльні замки.

Що було предметом тайних нарад, про се урядові звіти не подають. Загально лише здогадують ся, що на порядку нарад були справа революції в Ірляндії і звіт міністра війни щодо стану і числа рекрутів, зверобованих на підставі нового закона про примусову військову службу.

СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ ІРЛЯНДЦІВ ВЕЛИКЕ ОДУШЕВЛЕНЄ.

НЮ ЙОРК, 25. цьвітня. — Вісти про повстанє в Ірляндії викликали серед американських Ірляндців (Айришів) велике одушевленє. Їх часописи критикують в острий спосіб брутальне поведенє Анґлійців супроти Ірляндців перед і підчас теперішної війни. Вони представляють в яскравім сьвітлї облуду Анґлійців, які, будучи самі тиранами, накидають ся за освободителїв других народів.

Роберт Форд, редактор часописи „Айріш Ворлд" сказав: „Серце кождого сина Ірляндії мусить забити сильнїйше на сю вість з давної вітчини і ми всї нетерпеливо ожидаємо, щоби ся революція принесла волю нашим братам".

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬҐІЇ:

НА ЦЇЛІЙ БОЄВІЙ ЛЇНІЇ ПІД ВЕРДЕНОМ ПЕРЕСТРІЛКА АРТИЛЄРІЇ.

БЕРЛЇН, 25. цьвітня. — Урядовий звіт нїмецького ґенерального штабу подає отсї вісти:

„По обох сторонах ріки Мези перестрілка артилєрії стає з кождою хвилею сильнїйша.

„На захід від ріки Мези прийшло в ночи недалеко Авокур до битви, в якій уживано ручних ґранатів.

„Наступ Французів на схід від горбка „мертвого чоловіка" зістав ударемнений".

ДРУГИЙ ТРАНСПОРТ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСК У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 25. цьвітня. — До Марселії прибув другий транспорт російських війск.

Перший транспорт Москалїв відійшов вже на поле битви і находить ся на північ від Парижа.

Російські жовнїри одержали нові мундури і цїле нове зорушенє. Кілька сот сербських офіцирів приділено до російського війска.

Поволи вийде зовсім на верх, що російські салдати, се недобитки сербської і чорногорської армії.

Одна телеграма з Франції, подаючи вість, що сербські офіцири обняли команду над Москалями, пояснює, що Москалї говорять тоюсамою мовою що й Серби.

НА МОРИ:

НАПАД НЇМЕЦЬКИХ КОРАБЛІВ НА ПОБЕРЕЖЕ АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 25. цьвітня. — Ескадра нїмецьких воєнних кораблїв перевела напад на побереже Анґлії.

Урядовий звіт міністерства маринарки звучить:

„Нинї досьвіта появила ся ескадра нїмецьких великих кружляків в супроводї легких кружляків і торпедовців недалеко міста Ловстофт. По битві, яка тривала 20 мінут, нїмецькі кораблї відплили.

„Два анґлійські воєнні кружляки і один торпедовець зістали ушкоджені, але нїодин з них не затонув.

„На побережу згинуло двох мущин, жінка і дитина.

„Шкоди, заподіяні нїмецькими стрілами в пристани, дотепер незвісні".

—o—

НАПАД ЦЕПЕЛЇНІВ НА АНҐЛІЮ.

ЛОНДОН, 25. цьвітня. — Вчера в ночи, як се подає урядовий звіт, появило ся над містами Норфолк і Суфолк 4 або 5 цепелїнів. З них упало около 70 бомб. Про страти в людях дотепер не наспіли ще жадні вісти.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

ІТАЛЇЙЦЇ ДРОЖАТЬ ПЕРЕД НАСТУПОМ АВСТРІЙЦЇВ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 25. цьвітня. — З Тиролю наспіли тут вісти, що велика австрійська армія в силї около 200.000 людий находить ся вже в околиці Трієнту, щоби небаром розпочати наступ на Італію. Отся нова армія складаєть ся з 5 корпусів і стоїть під командою наслїдника австрійського престола, архикнязя Карола Франца Йосифа, котрий враз зі своїм штабом прибув вже до Трієнту.

Італійські вісти доносять отсе:

„Наші летуни подають у своїх рапортах вісти про пересуванє великих війск на боєвій лїнії в полудневім Тиролю. У військових кругах числять ся з можливостию наступу австрійських війск".

В АЗІЇ:

АНҐЛЇЙЦЇ СТРАТИЛИ ЗНОВА 3.000 ЛЮДИЙ В БИТВІ НАД ТИГРОМ.

ЦАРГОРОД, 24. цьвітня. — Головна турецька кватира доносить:

„Від пятниці до суботи анґлійські війска остріюювали без перестанку наші становища на правім березї ріки Тигра. В пятницю пополудни Анґлійці одержали нові скріпленя і розпочали напад.

„Наші війска перевели протинапад і по двогодинній рукопашній битві змусили неприятеля до утечі. 2.000 анґлійських трупів найдено на побоєвищи. Загалом страти Анґлійців в тій битві оцїнюють на 3.000 в убитих і ранених".

НЇМЕЦЬКІ ВІЙСКА ПІД КОМАНДОЮ МАКЕНЗЕНА ПРОТИ МОСКАЛЇВ В АЗІЇ.

АТЕНИ, 25. цьвітня. — З достовірних жерел надійшли тут вісти, що значні нїмецькі війска, які находили ся дотепер на Балканї, відійшли на поле битви у Вірменії проти Москалїв. Ходить чутка, що Макензен має обняти головну команду над військами, які оперують проти Москалїв.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ І НІМЕЧЧИНА:

ВІДПОВІДЬ НЇМЕЧЧИНИ НА НОТУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ СПІЗНЕНА.

ВАШІНҐТОН, 25. цьвітня. — В урядових кругах панує переконанє, що властива відповідь Нїмеччини на ноту Злучених Держав прийде доперва на другий тиждень. Однак вже в тім тижни сподїють ся у Вашінґтонї, що будуть мати неурядовий зміст відповіди, а бодай найважнїйші точки відповіди.

Останні вісти, які наспіли від американського посла в Берлїнї, роблять надію на мирне полагодженє і управильненє відносин між Нїмеччиною і Злученими Державами щодо будучої воєнної акції підводних лодок.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ І МЕКСИКО:

РІШАЮЧІ ПЕРЕГОВОРИ.

ВАШІНҐТОН, 25. цьвітня. — В четвер або в пятницю відбудуть ся в містї Ель Пазо (Тексас) або в Хуарец (Мексико) переговори, в котрих візьмуть участь мексиканський міністер війни, ґенерал Обреґон, і шеф американського ґенерального штабу, ґенерал Скат. Від висліду отсих переговорів буде залежати дальша воєнна акція Американців в Мексико.

Ґенерал Обреґон буде домагати ся від Злучених Держав опорожненя мексиканських земель з американських війск. Знова ґенерал Скат буде старав ся переконати Обреґона, що американські війска не можуть опустити Мексико, доки Вілля не буде в їх руках.

Який оборот візьме справа, годі передвидїти.

—o—

ЯПОНЇЯ ГРОЗИТЬ ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ ЗІРВАНЄМ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ЗНОСИН.

ВАШІНҐТОН, 25. цьвітня. — Японський посол зложив в імени свого правительства заяву, в якій домагаєть ся зміни деяких постанов в іміґраційнім білю Борнета.

Японія, користаючи з трудного положеня Злучених Держав, а іменно з огляду на напружені відносини зглядом Мексика і Нїмеччини, поставила отсе домаганє:

Японія домагаєть ся від Злучених Держав, щоби вони трактували її на рівнї з иншими державами; в противнім случаю Японія зовсїм не желає собі удержувати якінебудь дипльоматичні зносини зі Злученими Державами.

Як се відомо, новий іміґраційний біл Борнета містить в собі обмеженє щодо іміґрантів чорної і жовтої раси. Дотепер був Японцям вступ до Америки також заборонений, але не на підставі закону, а на підставі спільної умови щодо іміґрації робітників. Однак зміну сеї умови на закон уважають Японці за обиду свого народа.

Крім того є в західнім стейтї, а іменно в Калїфорнії, право, яке має примінене спеціяльно до Японців, забороняючи їм набуванє землї на власність і т. п.

ПОЧТА ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

„Риндам" прибуде до Ню Йорку в четвер (27. цьвітня).

З корабля „Стокгольм" Анґлійці забрали всю почту з Австрії і Нїмеччини.

ПОЧТА ДО СТАРОГО КРАЮ.

„Геліґ оляф" відїде з Ню Йорку в четвер (27. цьвітня).

НАШІ НЕДОМАГАНЯ.

IX.

Політика чи політикоманія?

Теперішна хвиля — з огляду на великі всесьвітні події, які можуть мати далекосягле значінє для цілого людства — викликала в нашім народі незвичайно живе заінтересованє загально національними справами. Майже кождий сьвідомий Українець ставить собі питанє: Що буде з нами по війні? Що нам робити, щоби уратувати себе від дальших терпінь і забезпечити собі красше істнованє? Ті справи займають кождого громадянина так дуже, що він радо слухає вказівок друкованих в українських часописях і хоче помогти після своїх сил українській справі. Ми мусимо похвалити ся, що загал українського робітництва в Америці йде незвичайно щиро за всіми національними кличами.

Сповняючи отсей національний обовязок, ми кажемо часто, що ми провадимо національну політику. Тут треба би застановитись, що се є та **політика?**

Звичайно пишеть ся, що політика се є спосіб провадженя державних справ. А що ми не маємо держави, то мусимо приняти, що **є се спосіб провадженя народних справ.** Народні справи можуть бути двоякі: **внутрішні** — значить справи, які ми яко нарід провадимо між нами самими; тут може бути ріжниця гадок між деякими народними ґрупами чи партіями. Другі справи є **вніщні**; є се такі справи, з котрими ми яко зрілий нарід виступаємо перед сьвітом. В таких справах повинні ми йти солідарно, як один муж. Тут розходить ся вже не о поодиноких людий чи поодинокі ґрупи, але о цілий нарід. І тому, коли ми виступаємо перед сьвітом, ми повинні розважно обдумати кождий наш крок, кожду нашу заяву. Треба розважно вибирати людий, які могли би нашу справу заступати, а особисті та партійні ріжниці укрити. До такого способу провадженя вніщних справ стремить кождий нарід. Коли приміром Німеччина висилає свої письма („ноти") до Америки, то Німці всї стоять тоді як один; вони солідаризують ся зі своїми провідниками.

Натомісць внутрішна політика не вимагає такої солідарности. Тут може бути ріжниця гадок і ріжниця в поступованю деяких ґруп. Але треба все тямити, що на розумній внутрішній політиці опирає ся вніщна політика. І тому у внутрішній політиці треба мати на оці витворенє національної сили. В чім полягає ся сила, ми вже коротко згадували. Тут пригадаємо, що звичайна буденна праця в читальнях, в товариствах, в економічних інституціях, в бібліотеках, в школах — повинна йти без перестанку вперед. З огляду на вніщну політику треба внутрішну роботу тепер скріпити і приспішити. Є се праця, яка виказує культурну спосібність народа. А така праця є зовсім згідна з вимогами народної політики.

Міжтим є в нас деякі люди, котрі не оцінюють сеї внутрішної праці або через свій нерозум або через свою незрілість. Вони є замало ще обізнані зі способом провадженя народних справ, або не мають житєвого досьвіду, і тому роблять нераз величезні промахи зі шкодою для цілого народа. Коли вони ще в додатку зарозумілі на своє „я", то нераз нищать усі змаганя досьвідчених людий, котрі на народній ниві працюють довгі літа. Такі зарозумілі люди є нераз навіть небезпечні для справи і треба добирати способів, щоби недопустити до лиха. І тому то нераз в народній роботі приходять такі прикрі випадки, котрі потрясають цілим народом. Розумієть ся, що усунути сї прикрі справи треба без ніякого розголосу, але се часом не вдасть ся і вони стають предметом публичних дискусий на зборах та на вічах. Але народна справа на сїм незвичайно терпить. Нераз буває, що такі зарозумільці в своїй упертости і ненависти до своїх політичних противників не боять ся послугуватись клеветою, підступом, а навіть допускають ся зради народної справи. І тоді такі амбітники ставлять своє „я" понад народне добро. Такі сумні прояви бувають нераз в народнім житю.

Инша язва в народі — се „каварняні політики". Се бувають звичайно люди, яких батьки дали їм всього подостатком так, що вони не потребували поважно думати ані про себе ані про народні справи. Коли вони доросли, знайшли ся завдяки своїм батькам серед найповажнійших народних робітників і від них наслухали ся нераз гірких нарікань на такі а такі недостачі.

Сї народні робітники все те переболїли і тому мали оправдану причину критикувати недомаганя. Але „ідейні" молодики, котрі між народом не бували, не працювали серед нього і не знають, як то тяжко нераз дати собі раду хоч би лише з одною читальнею — сї молодики почали комбінувати в своїй голові, що сї народні робітники — се зволоч, коли так нарікають. Молодий мозок не міг всього поважно передумати, зате панич хотів похвалити ся перед другими паничами, що він щось знає. І в каварни, при склянці пива, розповідав дивні річи про „безхарактерність" і „обманство" народних робітників. З часом він сам повірив, що се правда і нуж треба йому показати, що він одинокий чесний, а тамті всї — се запроданці, обманці. І йде такий молодик на віча і виговорює, що слина на язик принесе. Коли його запитати, відки він так певно може твердити, то він каже: „Я знаю!" — І от цілий доказ.

Які наслідки сього — то звісно. Бувають на вічу люди, що до деяких політиків ворожо відносять ся; вони сейчас опубліковують се і покликують ся, що се говорив „впливовий Українець". І тоді йдуть напасти на цілий український нарід. І цілий нарід представляєть ся тоді як одна банда безідейних бізнесменів. Деякі одиниці, що прийшли на віче перший раз, коли почули такі чудні виводи референта, беруть капелюх на голову і втікають від української „банди" та не хочуть більше признавати ся до такого народу. А ще инші, котрі щойно виробляли ся в народній роботі, коли почули, як то говорять „великих батьків великі діти", починають розуміти, що політика, се нїщо инше, як обсуджуванє народних робітників, випукуванє їх блудів, розповіданє всяких неневних звісток за правду і підозріванє о зраду та обманство. Робота в читальнях, в товариствах і праця над собою мусить тоді йти на бік, бо ті люди, що там працювали, займають ся тепер „політикою".

Ба, „політику" треба розширити. Скликають собі „віча" і починають ганьбити себе. Кажуть, що се „політика". Фахові киринники, котрі були присїли на якийсь час, підносять голову і кричать: „А що, не казав я перед роком, що то обманці?" — і хочуть закладати навіть партію. Така партія поставить собі за ціль: недопустити до ніякої поважної роботи в читальнях, в братствах і орґанізаціях, бо вони мусять провадити „політику". І з часом з найповажнїйшого товариства, з найповажнїйших зборів вийде нїщо инше як: ганьбленє самих себе, підкопуванє своєї внутрішної сили і засів зневіри. Віча будуть скликувані на се, щоби публично побороти особистого противника. От до чого доведе політикоманія незрілих людий. **Се нїщо инше, як деморалізація народу, відриванє його від поважної роботи і робленє ґумбуґів з живим народом. Се є торг народною душею.**

Сьому треба раз положити конець. Хто не дозрів до народної політики, хай мовчить і учить ся. Хто сьвідомо ширить деморалізацію між народом, повинен як найскорше щезнути з овиду. Коли цілий нарід не зуміє приборкати сих народних шкідників, тоді не буде иншої ради, як з'орґанізувати громаду витривалих людий, яка мусить раз положити конець сїй прилюдній деморалізації. Коли народний орґанізм тим затроїть ся, буде вже за пізно. Тому до діла, поки час!

НАША БУДУЧНІСТЬ.

(З львівського „Громадського Голосу").

20-тий місяць триває сьвітова війна. І нині її кінця ще ніхто предвидіти не може. Правда, ріжні фалшиві пророки і ворожбити ворожать їй будьто близший, будь дальший конець, а один такий ворожбит оголосив навіть в ґазетах день 17. серпня 1916 яко день заключеня мира. Та в тім лише те певне, що з кождим днем зближаємо ся до кінця війни. Також не може вже улягати сумнївови остаточний вислід війни. Наші союзні війска побідили на всіх фронтах і держать міцно в своїх руках великі обшари ворожих держав.

Наша галицька Україна відограла в тих крівавих сьвітових змаганях першорядну ролю. Її поля залили з початком війни мілїонові російські полчища і тут найшли вони свою могилу. Над Сяном, Дністром, Бугом і Прутом і в наших Карпатах розгромлено російську силу; тут мали місце рішаючі бої в сій війні. Пережили ми страшні хвилї. Наші історичні вороги напружили всі свої сили в сій війні, аби українському народови завдати смертельний удар.

Тисячні могили наших героїв і невинних жертв ворожих затій засїяли не тільки поля крівавих боїв, але розсипані також на всіх краях нашої держави.

Та ликованє ворогів було коротке. Наш український прапор вийшов побідоносний і несплямлений з усіх їх діявольських затій, а тисячні могили наших братів будуть історичними памятниками і дороговказами для грядущих поколїнь нашого народа і його будучої політики...

Якраз теперішна війна дала сьвідоцтво неспожитій силї і великій живучости та відпорности нашого народу, супроти котрої всї зусиля наших ворогів показали ся безсильні.

Понесли ми в сій війні страшні жертви в майнї і крови, в нашім дорібку культурнім і господарськім. Та коли чуємо про геройські діла наших Січових Стрільців; коли бачимо, як на наших очах наш національний орґанізм, з якого отвертих ран ще спливає кров, як тільки скинув зі свого горла стопу наїзника, скоро оживає; як береть ся він до праці на всїх полях; як відбудовує свої зруйновані житла; як не тільки відновляє свої старі товариства культурні й економічні, але орґанізує також нові пристосовані до теперішної доби; коли читаємо в наших дневниках виказы тисячних жертв на найріжнороднїйші цїли і фонди, і то в часї, коли майже цїле наше мужеське населенє стоїть у поли під збруєю — то мимоволї виривається з наших грудий оклик повний надії: ще не вмерла Україна і не вмре!

Яка жде нас будучність? Таке питанє чуємо тепер часто, як лиш зійдеть ся двох Українців.

І не дивниця, бо переживаємо переломову історичну добу, яка кує будучність народів. Ріжні відповіди дає ся на такі питаня, від найрожевійших до найчорнїйших. Рожевих відповідий дуже мало і чорні краски значно переважають. Та рідко коли така відповідь основує ся на добрих поміченях і всесторонним осуді переживаних нами подій.

Звичайно є вона висловом хвилевого настрою, вражінь особисто пережитих, або віднесених з вискаву якогось „великого політика", міністра, з артикулу якогось чужого дневника або брошури. Ще найбільше влучними видавали би ся відповіди, основані на поміченях з поведеня супроти нашого народу ріжних чинників у краю і державі та в занятих землях. Та якраз такі односторонні висновки з хвилевих обявів і подій не дають ніякого мірила навіть для найблизшої будучности. Бо не забуваймо, що ми тепер живемо не в часї звичайнім, лиш у воєннім станї, в якім найважнїйші конституційні свободи, котрі мають хоронити права політично слабшого, є завішені. Не забуваймо, що якраз у часї війни рішає сила, право сильнїйшого і що ті чинники, які вже в часї мира давали ся нам в знаки, тепер мають далеко більшу власть і поле до попису. Не забуваймо, що з виїмком горстки наших війтів, яких ще не усунено, цїла управа краю находить ся в чужих руках, коли майже цїла наша мужеська людність у поли під оружєм, а дома лишили ся тільки перепуджені жінки, дїти, старці й інваліди. Будучність народа не залежить отже від анормальних обявів в незвичайнім часї, лиш від його власної живучости, спосібности до житя і розвитку, а та спосібність, як виказали воєнні події, є у нас в високій мірі.

Чи осягнемо ми вже в сій війні наш національний ідеал: вільну і независиму Україну? На жаль, се не залежить тепер від нас самих. Коли в інтересї побідних держав буде лежати утворенє самостійної української держави і коли вони будуть мати змогу так побідити противну сторону, а з осібна Росію, щоби могли довільно подиктувати умови мира, то осягненє сего ідеалу не є виключене. Треба одначе з тим числити ся, що дотеперішні висліди війни, хоч як вони сьвітлі, не дають підстави до таких далекосяглих надій.

Що одначе теперішна війна до того національного ідеалу нас значно зближила і що се зближенє буде по заключеню мира рости, о тім я глубоко переконаний. Наш нарід за тих два роки війни політично скріпив ся більше ніж за 50 літ в часї мира. Навіть російська инвазія на Галичину і знущаня над нами наших ворогів були для нас твердою політичною школою, яка нас богато навчила. А примусова мандрівка соток тисяч наших закордонних братів до Галичини, сей примусовий побут соток тисяч бранців Українців в Австрії і Німеччинї мусить вплинути в високій мірі на їх політичне і національне осьвідомленє. І в них сьвідомість мусить скріпити ся і політична сила зрости.

А в Австрії? Кілько то політичного досьвіду виніс кождий з нас з сеї війни! Правда, сей досьвід коштував нас богато жертв, але він принесе нам обильні плоди по війнї. Наша Галичина, доси така убога в історичні памятники і в історичну традицію, стала ся в тій війнї видівнею сьвітових подій, які не тільки будуть жити в традиції будучих поколїнь нашого народу й осьвідомлювати його політично, але займуть також почесне місце у всесьвітній історії. Наш нарід, доси так мало звісний навіть для других народів австрійської держави, заінтересував тепер собою цїлий сьвіт, а політична література про Україну, яка появила ся лише за час війни, 10 разів більша від тої, яка повстала за цїлий час істнованя нашого народа до теперішної сьвітової війни. Українське питанє, видвигнене подіями сеї війни на сьвітову видівню, лишить ся на нїй аж до остаточного його порішеня. І для того наше мізерне животїнє, яке було перед війною, не може вернути ся по війнї так само, як не вернуть ся в Австрії старі внутрішні політичні відносини, які були до війни. Якраз отся війна виказала наглядно цїлу їх нестійність і побідна Австрія скріплена на внї мусить вийти з сеї війни також обновлена і відроджена у нутрі.

І коли по заключеню мира наші славою покриті українські полки на чолї з нашими геройськими Українськими Січовими Стрільцями вернуть ся домів назад до мирної праці, наша красша будучність залежати буде тоді — від нас самих.

Др. Микола Лагодинський.

ВЕСНЯНИЙ ГРІМ.

Весна.... Квітчаєть ся земля як пишна рожа,
Вкриваєть ся ковром безмежної краси, —
Скрізь виявляєть ся безсмертна велич Божа.
А чудотворна міць небесної роси
Із посїву крови огненні родить маки,
Значить проклятий шлях Миколи розбишаки.

Ох, весонько сьвята! До тебе ми тужили,
Як тужить немовля до матірних грудий!
Щасливі тричі сї, що твоїх днів дожили
І бачили ряди залізних над-людий,
Що громом пронеслись крізь наші села й ниви,
Могучі і страшні, як староруські Диви!

Прорвали ся ряди московські... Мов лявіна
Двигнув ся великан і з жаху сьвіт примлів...
Від їх залізних стіп стогнала вся країна.
З пять тисячів ґармат ревів тевтонський гнів, —
Торощив тараном важкі медведя ноги
І білими кістьми мостив свої дороги.

Багрились день і ніч змутнілі наші ріки
І оловяний град без впину рив поля
І ставив монумент, — стояти-ме навіки,
Як довго у сьвітах тривати-ме земля.
Сьвіт правди і добра погубну темну силу
Вязав залізом пут і забивав в могилу.

Як гураґан на схід котилась чорна хмара
І сіяла кругом тривогу, жах і страх.
Від грохоту ґармат залякана отара
Тікала навманя і гинула в ярах.
Скорив ся Сян, упав Перемишль, Львів, Варшава —
І гомоніла скрізь німецька горда слава.

Хто радість розповість, що груди розривала
На незабутний вид безсмертних сих побід?
На радощах душа ридала й умлївала,
Благословляла дні усіх колишних бід;
Здавалось, хтось знимав її важкі кайдани,
Здавалось, тайна міць гоїла в неї рани.

А грім гудів, ревів і клекотів мов пекло,
Та з грохотом грози котив ся все на схід.
І пражив градом куль московську черень запекло
І кровю заливав дріжучий небозвід.
Огненнеє перо нові писало дії...
Ох, весно! най сьвяті будуть твої надії!

Петро Карманський.

ГРІХ І ГРІШ.

Ти памятай, гони біду,
Плати усе за „Свободу".
Безгрішна та душа,
Що на се не жалує гроша;
Але безгрішні адміністрації
На сьвіті не мають рації.

ЧИ ТО БУРЯ, ЧИ ГРІМ?

Чи то буря, чи грім,
Чи гуде хмаролім,
Що земля на сто миль грає грізно?
Від Поділя до гір,
Чути голос: „Позір!
В ряд ставай, щоб не було за пізно!

В ряд ставай, не барись,
На нїщо не дивись,
Чи до пекла пійдеш, чи до неба.
Кидай матір стару,
Кинь кохайку, сестру,
Бо настала велика потреба.

Бо настав такий час,
Що умре дехто з нас
Не в постелї, а в полї у крови,
І в хвилину грізну
Спомяне вітчину —
Бо за неї вмирав він з любови.

Наше тіло — погній
Для квіток, ясних мрій,
Наша кров — то росиця над раном,
Наша думка — то грім,
А діло хмаролім, —
На тиранів пійдем гураґаном!

А хоч нам й полягти
Й не дійти до мети,
То про нас говорити-муть внуки:
Так боролись колись,
Полягли — не дались,
А кайдани пірвали на штуки!

* * *

Чи то буря, чи грім,
Чи гуде хмаролім,
Що земля на сто миль грає грізно?
Від Поділя до гір,
Чути голос: „Позір!
В ряд ставай, щоб не було за пізно!"

Богдан Лепкий.

РАТУЙТЕ ЗЕМЛЮ!

Під сим заголовком пише львівська українська ґазета „Громадський Голос" з 20. марта с. р. осьсе:

Про сю важну справу вийшло дня 15. лютого 1916 р. цїсарське розпорядженє в „Дневнику Державних Законів", ч. 43. Се розпорядженє видано на просьбу банків, а важне воно особливо для тих, що мають на своїх ґрунтах заінтабульовані гіпотечні довги, які обовязані сплачувати ратами. Банки постарали ся о се розпорядженє тому, бо на підставі § 216 екзекуційного закона лише ті відсотки мають рівне з капіталом першенство, що залягають за три роки. Притім банки домагали ся ще ріжних инших постанов, але розпорядженє не вволило їх просьбі.

Се цїсарське розпорядженє розріжняє задовжені ґрунти на два роди: такі, що положені в місцях, де відбувала ся війна — і такі, що положені поза обшарами, дїткненими війною. Властителї перших ґрунтів отримають 16-лїтну мораторію (припізненє) до сплати з тим, що право першенства дістають пятилїтні залеглі відсотки. Щодо другого рода ґрунтів, то полекші меньші, тривають тільки 10 лїт і відносять ся тільки до тих властителів, що були в війску або жили з подорожних (як готелярі, коршмарі і т. п.).

Дуже важна, але не конче щаслива постанова, котра каже, що 5-лїтні залеглі відсотки тільки тоді мати-муть першенство рівне з капіталом, як наступить лїцитація ґрунту ще перед днем 1. липня 1918 року. **Се спонукує банки скорше подавати ґрунти на лїцитацію, а бодай так скоро, щоби ґрунт пійшов на лїцитацію перед тим днем. Супроти того найлїпша рада для тих господарів, що мають довги на ґрунтї, аби не тїшили ся 16-лїтною мораторією, тільки аби як найскорше старали ся посплачувати довги.**

Наші богатші люди повинні при сплатах довгів прийти в поміч біднїйшим, аби земля не переходила в чужі руки, бо се був би найбільший гріх супроти нашого нещасного народу. В тій цїли повинні потворити ся між нами спілки для помочи біднїйшим. А вже як ґрунт доконче мусить іти на бубен, то все повинні його купити наші люди. **Передівсїм треба старатись, щоби не допустити до того, аби навіть малий клаптик української землї перейшов у чужі руки.**

Ходять вісти, що запомоги уділювані жінкам тих, що пійшли на війну, марнують ся. Сего не повинно бути. Добра і розумна жінка заощадить гріш для чоловіка і для дїтий, поможе собі і другим до загосподарованя земли-матінки, що всїх кормить і одягає. Як де по селах діє ть ся пиятика, то начальники повинні, порозумівши ся з властями, позамикати коршми.

ЗАМІТКА ВІД РЕДАКЦІЇ.

Звертаємо увагу тим Українцям, що є в Америцї, а мають в Галичинї або на Буковинї свої обдовжені ґрунти, щоби старали ся як найскорше сплатити довги, а се їм лекше зробити підчас війни, бо австрійські гроші тепер в Америці дешевші і посилаючий корони заробляє — відповідно до курсу — 25% до 35%. Під теперішну пору курс корон приносить посилаючому меньше-більше 25% зиску.

Поляки в Галичинї видають відозви, аби дідичі не продавали Українцям землї і роблять заходи, щоби ще наші землї легким коштом забрати в свої руки. Тож обовязком Українців є пильнувати справи і взяти ся до оборони, ділом а не лиш словом.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, $0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучи и моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

ЯК УРЯДЖУВАТИ ФЕДЕРАЦІЙНІ ВІЧА?

Золота книжка і гербові щити.

Кожда місцевість, котра хоче, щоб у неї на вічу промовляв референт з рамени Федерації, мусить або через мене, або впрост з референтом порозумітись, і то найменьше на місяць наперед, з виимком, коли референт наш уряджує в тій околици віче і не потребує осібно їхати в ті сторони. В инших разах, як кажу, треба або мене, або референта повідомити про бажанє устроїти у себе віче, а се з тої причини, що референт наш укладає собі звичайно „маршруту" місяць наперед і обїздить одну місцевість за другою по дорозі.

Звичайно, люди хотять мати віча на неділю. Се вправді найвідповіднійший час, одначе для референта неможливо мати лиш чотири віча на місяць, — се за мало!

Длятого референт уряджує ся так, що укладає свою дорогу в той спосіб, що великі міста як: Ню Йорк, Філядельфію, Шікаґо, Пітсбурґ і инші — призначує на неділї, а околиці на будденъ. Через такий розклад віч заощаджуєсь кошти подорожи, час, а притім люди кождої місцевости мають час повідомити українське населенє про намірене віче.

Як братись до уряджения віча?

Найлїпше, нехай хтось з рухливійших людий скличе визначнїйших патріотів зі своєї місцевости або і околиці на спільну нараду. На зборах той, що скликував нараду, обяснить зібраним ціль їх наради і попросить, щоби вибрати тимчасового предсїдателя і писаря (як людий єсть більше).

Вибір передвічевого Комітету:

По дискусії й ухвалї, що збори годять ся устроїти віче, належить приближно означити день, час і годину, вибрати салю і т. д., а відтак приступаєть ся до вибору передвічевого Комітету.

Уряд вибираєсь такий: Предсїдатель Комітету, касієр і писарі. Задачею предсїдателя є: наглядати, щоби вибрані урядники сповнили свої обовязки докладно, оскільки се можливе, уділяти рад і вказівок другим комітетовим урядникам і вкінци отвирати віче короткою інформацийною і привітною промовою і як се буває звичаєм американським, може покликати на предсїдателя віча чоловіка, котрого передвічевий Комітет заздалегідь для сеї цїли назначить. Коли предсїдатель віча займе своє місце, передвічевий предсїдатель уступає.

Передвічевий Комітет може складатись з тільки людий, кілько вимагає потреба переведеня ухвал передвічевих. Конечно мусить бути — як сказано — передвсїм голова Комітету передвічевого.

Голова Комітету звичайно з касієром винаймають галю. Обовязком касієра і предсїдателя є покрити всї передвічеві видатки, як комітет не дав на се гроша; касієр також має дати писареви гроші на його потреби.

Коли яка місцевість хоче, щоби референт з рамени Ф. У. З. Д. промовляв на вічу, то писар мусить дати перше нам знати та означити приблизно день віча. Коли дістане прихильну відповідь від нас, тоді мусить він (писар) занятись відповідним оголошенем як в часописях так і в самій місцевости, — у порозуміню з вістуном.

Вістун займаєсь оголошенем віча в місци й околици. Він також бере собі до помочи людий і з ними разом займаєсь як найширшою роздачею вічевих розкидок.

Вістун і секретар добирають собі також до помочи людий, щоби на вічу записувати, що треба.

Як належить уряджувати федераційні віча?

Перед вічем, в часї віча, а як се можливе — по вічу належить записувати членів до сотень федераційних.

На кождих сподїваних 50 членів належить вибрати до помочи одного писаря і йому даєсь папір, олівець або перо і уставляєсь столик, де писар має сидїти при боцї або в кутї салї. Коли є надія, що 500 людий буде на вічу, то береєсь 10 писарів до помочи.

Кождий писар на карточці, а опісля на присланих аплікаціях, записує імя і назвиско члена, його докладу адресу, де мешкає, число дому, улицю, місто, стейт, кілько гроша вплатив і на яку ціль.

Опісля всї ті гроші разом з картками треба віддати секретареви віча, а він або передасть гроші нашому референтови, а той вишле їх до головного касієра Федерації і дасть посьвідку відбору грошай, або коли референт не відбирає грошай, то секретар віча сам вішле гроші і папери там, де референт скаже.

Золота книжка і гербовий щит.

Вкоротцї комітет орґанізаційний справить золоту книжку, до буде записувати всїх тих, котрі складають датки на якунебудь цїль патріотичну на вічах. Ся книжка буде оставати на разї в наших руках, а імя і назвиско, та по можности докладна адреса кождого жертводавця, впишеть ся в сю золоту книгу, а також затягнесь до неї суму, яку хто жертвував, та на яку цїль. Се все останесь в золотій книзї на вічну памятку нашому потомству.

По скінченю війни передасть ся сю книжку до музею чи то тут, як буде український музей, чи відішлесь до музею у старім краю.

Для збираня жертв ми думаємо впровадити новість, а іменно: Ми скажемо виготовити щит з гербом України галицької, лев на барвах злученої України (синьо-жовто-малинова), а другий з партретом батька України Хмельницького, також на барвах злученої України. Щит сей буде зроблений з дерева і він також остане на вічну память нашим потомкам.

Ним (щитом) будемо збирати гроші в сей спосіб, що будеть ся продавати цьвяшки наприклад по 25 цнт., 50 цнт., $1.00, $5.00 і $10.00 і кождий, хто купить цьвяшок, забє його в щит, — маленький цьвяшок 25 цнт. — більші цьвяшки — більші гроші.

Ті писарі, що будуть збирати членські вкладки і записувати членів до Федерації, будуть також мати і цьвяшки. І так: на стїнї, або на таблицї при столику буде написана цїна цьвяшків, по якій продаєсь при тім столї; отже стіл 25 цнт., стіл 50 цнт., стіл $1.00 і т. д., так, що кождий з присутних вічевиків пійде до того стола, за яку цїну схоче цьвяшок купити і вбити в щит.

До вбиваня цьвяшків треба буде кілька молотків. Писар при столику має папір, перо і цьвяшки і записує імя, назвиско й адресу тих, що хотять купити цьвяшок; відбирає відтак гроші і дає цьвяшок.

Гроші й адреси враз з іменами передає він опісля референтови, або секретареви віча, а той вишле їх до нас.

А ми запишемо жертводавців до золотої книжки. Перед вбиванем цьвяшків належить виголосити до зібраних людий відповідну промову, а в часї вбиваня в щит цьвяшків хори можуть співати патріотичні пісні, або хто з бесїдників виголосить патріотичну промову.

Коли хто з Українців або Українок від часу, як впровадить ся в житє щити і золоту книжку, закупить цьвяшків за один або більше долярів, то він (вона) має право подати нам суму грошай, які він (вона) до сего часу зложив (ла) на народні цїли, з поданем докладного жерела, де ми могли би се справдити і ми тоді впишемо в золоту книгу крім його послїдної жертви також і попередні датки на українські цїли.

Щит і цьвяшки буде возити наш референт з собою, а як би де инде люди хотїли мати щит і цьвяшки, то можуть до нас написати, а ми вишлемо їм на руки відповідної особи.

В золоту книгу будуть вписані лиш ті жертводавці, котрі закуплять цвяшки.

Приготованем салї (як крісла, столи, таблицї і т. д., повинен занятись вибраний на се господар віча. До нього належить також помогти предсїдателеви віча удержати спокій і порядок на сали.

Отсе були-б короткі вказівки, як уряджувати федераційні віча і як збирати гроші на народні патріотичні цїли.

Др. В. Сімонович.

Шікаґо, Ілл., 18. цьвітня 1916.

З КРАДЕНИМ ПАЦЯТЕМ НА БІК!

Говорили менї старі і бувалі люди, що хто у Великий Четвер до Страстий Христових збреше, тому язик в десятеро покрутить. Бою ся і гріха, а ще більш того покрученя язика, тому розкажу вам щиру й істинну правду, на яку заплющивши очи, можу десять разів присягнути.

У заступця війта і старшого брата церковного у нашім селї ладив ся Великдень не якийбудь. Його жінка Марта, звісна ґаздиня на ціле село, ладила таке чудо, що у великодну недїлю мало всїх задивувати. Ви-б і не збагнули, що воно таке. Та я вам розкажу: печене порося, ціле, як на сьвіт Божий прийшло, з рилом і фостиком. Се не якабудь кухарська штудерія; таке диво лиш по панах буває, а хлопови такі прибаганки навіть у снї не приснять ся. Але Марта, ґаздиня й богачка в селї перша, відважила ся в сім роцї і собі таке диво спорядити.

І що скажете? Штудерія вдала ся. Таке вам чепурне та прирумянене порося випекло ся, аж Марта з радости сплакала. А коли ще у ротик хрін з зеленою гичкою застромила, в уха барвінку понакладала та червоною биндою ніжки перевязала, то здавалось їй, що нема більшого раю і щастя для неї таке диво оглядати та других заздрісних жінок ним чарувати.

Та: „чоловік стріляє, а Бог кулї носить". Таке й тут. Занесла Марта своє печене порося до комори, щоби до великодного досьвідку приходилось тай тільки його й бачила. Якийсь тяжкий ворог загрів ся Мартиним добром. Пійшла Марта досьвіта на Великдень по свої гордощі радїти та лиш охнула і руки заломила. На тім місци, де було печене порося, лишив ся лиш хрін з зеленою гичкою.

Не хочу вам псувати великодних радощів описом безмежного горя Марти. Досить, що наплакалась, налила ґіреньких сліз до несхочу та пійшла до церкви з тим, що Бог опріч вкраденого поросяти дав. Пропали гордощі і хвальба, встидно перед людьми ще з тим призанавати ся.

Жаль було і старшому братови церковному жінчиної кривди. Не видержав і звірив ся з своїм болем єґомосцеви. А штудерний був наш єґомосць, нераз таке придумав, що сьвіт задивував.

— Не бійте ся, Яцку — сказав саме перед великою Службою — ви йдїть з жінкою на цвинтар і глядїть, а порося воскресне.

— Я вже був. Кождому нецки з сьвяченим до споду обнюхав. Де злодія зловиш!

— Не журіть ся! — успокоїв єґомосць.

Править ся велика Служба, дзвонять дванайцять разів на євангеліє, люди співають, радїють, а Марта бродить поміж двома рядами пасок тай сльози ронить. Є й кождого мнєиво, та Бог вість, котра похребтикь з її поросяти.

Аж ось скінчилась відправа. Рухнули люди роєм з церкви. Попереду процесія, далї дяки, єґомосць, а за ним плентає ся горем прибитий старший брат. Дзвони грають, люди співають, скрізь гамір, сьміхи, радість, веселість.

Пан-отець йде з кропилом та сьвятить „брашна". Ніхто там не слухає, чи він молитву читає. Аби добре покропив і посьвятив.

А пан-отець що лиш похилить ся над паскою, то нїм покропить, півголосом гукне:

— З краденим пацятем на бік!

Дехто й не чує, а дехто, почувши таке, дивить ся здивований та плїчми здвигає. Але ніхто не розбирає, до чого се йде.

Аж ось підійшов пан-отець до Підбережного, недалекого сусїда Яцка.

— З краденим пацятем на бік! — остро виговорив пан-отець, як кождому.

Підбережний поблїд, схопив ся як попарений, а думаючи, що єґомосць вже про крадїж знає і краденого сьвятити не хоче, хопив свої нецки тай шурнув під паркан.

— Яцку, Яцку, — закричав на весь голос пан-отець — ходїть, ходїть, є ваша згуба!

Лискавкою пійшла ся вістка по цвинтари. Хлопи переповіли її собі з уст до уст та реґотали ся, аж гомін по селї йшов.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР У РОСІЇ.

На зїздї діячів народних театрів у Москві виголосила дня 14. січня п. Марія Старицька реферат про положенє українського театру в Росії. Реферат принято бурними оплесками зібраних і окремим привітом, який на предложенє провідника зборів висказали зібрані дочці письменника Мих. Старицького. Про сей реферат дає ширше справозданє „Кіевская Мысль" (ч. 2. з 15. січня с. р.):

З рефератом про український театр виступила дочка українського письменника Старицька. Вона привітала зїзд від українського народу й дала начерк розвитку українського театру. П. Старицька відчитала притім деякі відповіди на анкету, що була уряджена недовго перед зїздом, із яких видно було привязанє простої селянської людности до рідної української мови. Дальше відчитала п. Старицька збірне письмо з підписами многих селян лубенського повіту, які просили її, підняти на зборах їх голос за народний український театр і поставити домаганє, щоби зїзд добив ся дозволу уладжувати українські театральні вистави в школах і щоби дітям було вільно ходити на ті вистави. Селяни вказували при тім на се, що український театр є саме одним з тих заведень, що може їм заступити коршму.

П. Старицька поставила внесенє, в котрім говорить ся про потребу навчаня по школах української пісні, про уладжуванє шкільних театрів в українських ґуберніях і про допущенє до них українського театру. Дальше домагала ся референтка, щоби зїзд поробив заходи в справі виданя державної субвенції і підмоги громадських самоуправ для піддержаня українського народного театру і стипендій артистам українського театру з вимогами, які ставить ся до московського театру, в справі знесеня заборони ученикам ходити на вистави українського театру, облекшеня в організованю сільських театрів і в справі дозволу уладжувати українські вистави явочним (без мельдованя властям) порядком.

Свій реферат закінчила п. Старицька отсими словами: „Може бути, що ті резолюції не матимуть реальних наслідків, одначе, коли зїзд прийме їх, то поміч зїзду мати-ме дуже велике принципіяльне значінє для українського народа".

Реферат п. Старицької викликав велике враженє і стрінув ся з загальним признанем.

АВСТРІЯК: Та що з того, що я здобув від Росії українські землї, коли населенє з них втікає!?!...
ПОЛЯК: Не жури ся, Австріяку, ми заселимо ті землї. Ми українські землї так любимо, що від Люблинської унії (1569 р.) сунемо на них. Ми вже маємо за собою польську історію!...

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Страйк в Гестінґс.

Між оставшими страйкарами „Нашенел Кандіт анд Кейбол Компани" увихають ся запопадливо два проводирі звісної орґанізації „І. В. В." і одна женщина. Страйкарі мали мітінґ, на котрім постановили домагати ся від компанії 4-центової підвишки. Компанія годить ся на підвишку 2½ цента. Війско стереже дальше порядку, і каже, що не допустить до нїякого заколоту. Дня 25. с. м. арештовано трох людий за кидане камінем.

Надіють ся скорого полагодженя майнерських переговорів.

Відпоручники майнерів і властителїв копалень твердого угля, зібрані на переговорах в Ню Йорку, заявили дня 25. с. м., що надіють ся покінченя своїх нарад в протягу 36 годин. На кождий слўчай компанїєти мусять дати відповідь на одинайцять жадань майнерів найдальше до 2. мая, бо в той день вони мають уже бути представлені на конвенції в Патсвіл, Па.

Величезний страйк в фабриці амуніції.

Пітсбурґ, Па., 25 цьвітня. — Число страйкарів, які покинули роботу в „Вестінґгавс Електрік анд Мануфектюрінґ Компани", сягає нині від 15.000 до 23.000. У вчерашних розрухах ранено досить поважно трох людий. Нині арештовано двох робітників, з котрих один є соціялїстичним бесїдником. Найновійша телєґрама доносить, що страйкарі заховують ся доволї визиваючо, а се приневолило власти до змобілїзованя двох полків (10-го і 18-го піхотного війска і відповідної скількости кінноти.

Страйки на острові Стейтен.

На острові Стейтен (коло Ню Йорку) вийшло на страйк в саму північ дня 25. с. м. 200 робітників, затруднених в „Амерікен Док Компани". О 7-мій годині рано тогосамого дня застрайкувала решта робітників в числї 400. Страйкарі домагають ся підвишки з 22 центів на годину на 30 центів. — Рівночасно застрайкували тут робітники, працюючі при фері „Поттенвіл-Перт Амбой". Вони домагають ся $65 на місяць замісць дотеперішних $55. Перевозова компанія (ферри компани) була на сей страйк приготована і всіх страйкарів заступила зараз неґрами. На місце страйків вислано полїцію з Вест Брайтон і Стейпелтон, але вона не мала „роботи", бо страйкарі заховують ся спокійно.

Гарна дівіденда.

„Стандард Ойл Компани" в Огайо скликала мітінґ своїх стакгольдерів (удїловців) на день 25. мая с. р. На тім мітінґу мають ся побільшити закладовий капітал з $3,500.000 на $7,000.000. Надвишку поділить ся між удїловців яко дівіденду в формі 100-процентових удїлів.

Десять днів тюрми за хропінє в суді.

До нічного суду в Ню Йорку зайшов собі з доброї волї (аби забавити ся зізнанями нічних проступників при судовім переслуханю) Джеймс Лонґ і по якімсь часї задрімав на лавці та почав голосно хропіти. Судія велїв його розбудити. Канцелярійний слуга будив Лонґа аж три рази, але за кождим разом сплячий не дав розбудити ся з солодкого сну і ще навіть вилаяв ся на докучливого панка. Нарешті судія наказав збудити „гостя" силою і поставити перед себе. „Я бачу — мовив судія — що ти дуже сплячий. Підеш на 10 днів до вязниці, а там виспиш ся доволї".

Пробив жінку в присутности мужа.

В місцевости Голенд, Н. Й., наймит фармера Майора посварив ся за щось зі своєю ґаздинею. В нападі люти він вхопив у руки великий кухонний ніж і пробив ним трудь п. Майор, пробивши на скрізь її серце. Се стало ся в кухни на очах господаря дому. Фармер при помочи другого наймита убезвладнив убийника і передав його по якімсь часї в руки шерифа з Бофало.

Завдав жінку до суду.

Др. Леонард Ляндес з Ню Йорку завдав свою жінку до суду, бо вона перешкаджала йому за богато в його лїкарській практиції. Се грозило супругам зірванем „дипльоматичних зносин". Судія скартав паню докторову, заказав їй заглядати до робітні мужа, а розправу з обома подругами визначив на день 2. мая.

Покарана захланність.

Управитель одного кінотеатру в Ню Йорку („Аполльо", при осьмій евені ч. 304) впустив на „мувінґ пікчерс" 15-лїтного Джана Алєтті. З уваги, що Алєтті є малолїтний і йому не вільно ходити самому до кінотеатрів, арештував його детектив, а враз з ним і управителя „Аполля". Управитель заплатив в суді $25.00 кари, а нелїтного Джана передано до покараня дїточому судови, бо в його кишени найдено набитий револьвер.

Невдалий замах на житє Морґана.

Нюйорська полїція вислїдила на днях злочинця, який хотїв убити звісного мілїонера Джана Пірпонта Морґана. Сей злочинець називає ся Гарри Л. Нютон і прибув сюди з Канади, де був форманом в однїй фабриці виробу муниції. Нютон рішив ся убити Морґана, але хотїв за те від якоїсь німецької фірми $10.000. Нютона вислїджено при помочи одного контрактора і одного детектива. Виявило ся, що він хотїв допустити ся кількох ріжних замахів на шкоду ворогів Нїмеччини, як би Нїмці були йому за його „роботу" добре заплатили. Нютона осаджено покищо в міській тюрмі. Він був уже караний три рази за влом; перший раз сидів у вязниці в Елмайрі 1891 р.

Чоловікови зросли ся щоки.

Вілємови Блентонови, 25-лїтному зарібникови в Ашленд, Ки., зросли ся щоки так сильно, що він не може їсти нічого твердого, а легку поживу перепускають йому через зуби силою. Недужого відвезено до Луісвіл, де він мусить перейти відповідну операцію.

Один плаче, другий скаче.

О 10-тій годині в суботу вибух пожар в будинку чч. 511—519 при улици Е. 72-гій. Згоріла фабрика блюзок, а властитель Вулф поніс шкоду $60.000. В галї „Сокола", залєдви кілька стіп від горіючого будинку, відбував ся баль. Гості були до тої степени розбавлені, що не позволили пожарникам перервати своєї забави і танцювали при огни до самого рана.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Вісти від вивезених до Росії.

П. Микола Величковський зі Львова повідомляє, що перебуває в Пермі, й має місце надзирателя в земській психіятричній лїчници. Адреса: Пермь, психіятрическая лечебница. — П. Петро Білоскурський з Коломиї повідомляє, що живе в Пермі і просить приятелїв і знакомих відізвати ся на адресу: Пермь, Комитеть Американского Консульства. — Судія Микола Івавюк і офіціянт староства Микола Филипчак з Долини находять ся в селї Поделане, Еланьска волость, Єнісейска ґуб., на Сибірі. — Михайло Козоріс канд. адв. в Калуши, був арештований в жовтни 1914 разом з адв. д-ром Андрієм Косом; перед засланєм сидїли оба кілька місяців в закладі карнім в Станиславові. — Микола Стрільчик купець в Станиславові, тепер губ. Подільська, Винниця (нова тюрма). — Роман Олеськів, студ. техніки, з Устя зеленого. — Данько Злидник, господар в Дидятичах, пов. Мостиска, зістав вивезений виключно длятого, що був головою читальнї „Просьвіти" і при ревізії знайдено в нього українські книжки. Тепер Росія-Симбірск, ул. Садова втора, дом Емілїяновой. — Др. Евген Грицак, професор ґімназіяльний в Перемишли, котрий в часї російської інвазії перебував в Радехівщині, тепер находить ся в Києві, Монастирская 9, Любов Николаєвна Шульгина. — З початком 1915 р. приарештували Росіяни Осипа Лотоцького, урядника кр. Видїлу, родом з Волиці барилової, пов. Радехів, і по кількамісячнім вязниці вивезли враз з кількома його товаришами до Росії. Адреса його: Томская ґубернія, село Алапаично п. Нарим.

Заборона „Основи".

Журнал „Основу", що почав виходити в Одесі під редакцією Гаврилюка, припинено на весь час війни.

Чотири козаки засуджені на смерть.

З Цюріху доносять, що петроградський окружний суд засудив 4 козаків за убите кількох нїмецьких полонених на кару смерти через повішенє.

Пошестні недуги у Львові.

На засїданю Ради здоровля заявив міський фізик др. Леґежинський, що пошесть віспи у Львові погасла. В послїдних кількох тижнях провірено тільки кілька случаїв, а в послїднім не було нї одного занедужаня. Натомісць минулого тижня провірено три случаї черевного тифу та 6 случаїв пятнистого.

НОВИНКИ.

300-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ СМЕРТИ ШЕКСПІРА.

В перший день Великодня, дня 23. с. м. обходив анґлїйський сьвіт сьвята 300-лїтних роковин смерти найбільшого анґлїйського письменника Віліяма Шекспіра. Властиво обхід ювилею розтягнено на цілий 1916-тий рік, але мимо того сей обхід не випаде надто величаво, а се головно з причини війни.

Віліям Шекспір, анґлїйський поет і драматурґ, родив ся дня 23-ого цьвітня 1564-ого року в Стретфорді над Евоною, в Анґлії, а помер 23-ого цьвітня 1616. року, також у своїм родиннім місті.

Його батько, Джан, був господарем у Стретфорді. Окрім Віліяма мав він ще трох синів і чотири дочки.

По скінченю місцевої школи Віліям спершу гадав лишитись дома. Але в три роки по вінчаню з Анною Гетевей, в 1585-ім році вибрав ся до Лондону, де спершу був актором, а опісля драматурґом. В Лондоні жив і працював на письменницьким поли 26 лїт. В 1611-ім році вернув ся до свого рідного міста, де і дожив свого віку.

Його драми, комедії і поезії прославили його імя по цілім сьвіті і доси його вважають найбільшим драматурґом сьвіта. Доси в театрах усіх культурних народів грають його штуки і ще довго а довго вони не зійдуть з театральної сцени.

Від кількадесяти лїт піднесено принципс, що твори Шекспіра не писав він але Бекон, одначе се припущенє недоказане.

Значна часть драматичних творів Шекспіра в перекладі П. Кулїша на українську мову появила ся в останних роках накладом „Видавничої Спілки" у Львові.

ХТО БУДЕ СЛІДУЮЧИМ ЕПИСКОПОМ ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ РУСИНІВ?

Читаємо у вінніпеґськім „Канадийськім Русині": На повисше питанє, на разі, дуже тяжко відповісти, бо на іменоване будучого епископа будуть мати вплив ріжні чинники, а на кого вони згодять ся — се трудно тепер вгадати. Іменоване нового епископа буде зависїти не так від американського народа, або сьвященників, як від тамошних латинських епископів, від апостольского делєґата, від преосьвященного епископа Будки, від галицьких і угорських епископів та инших дотичних чинників. На кого вони всї згодять ся? Галицькі епископи, а особливо митрополит Шептицький, як би був вільний, був би обставав мабуть за тим, щоби епископом тут настановлено якогось галицького Василїянина. Угорські епископи і мадярський уряд будуть дбати о се, щоби епископом настановлено когось з мадярських прихильників. Можливими кандидатами на епископа є: о. Філяс, теперішний завідатель львівської архиепархії, що жив якийсь час в Канаді, о. Жук, що місіонарував якийсь час в Боснї, і один угроруський Василїянин, що проживає під сю пору в Римі. Не виключено є рівнож і та можливість, що епископом може бути іменований котрийсь з американських галицьких або угроруських сьвященників.

НОВА КНИЖОЧКА.

Накладом „Свободи" появила ся збірка статий і віршів під заголовком **„Шевченко і його Україна"**.

Ся книжочка обіймає 64 сторінки друку, на яких містить ся 5 довших статий про Т. Шевченка, його житє і т. д., 15 віршів Шевченка і других наших письменників і письменниць; довший вірш Ярослава Марченка (Богдана Лепкого) п. з. „На Тарасовій могилї" і вкінци Заповіт Шевченка в двох анґлїйських і однім нїмецькім перекладї. Крім того є в книжочці дві ілюстрації: на окладинці російські салдати на могилї Шевченка і в середині портрет Кобзаря в молодім віцї.

Книжочка надасть ся для тих, що уладжують вечерниці в честь Шевченка і для ширеня на вечерницях між гостями старшими і молодшими.

Ціна одної книжочки 15 цнт.; 10 книжочок $1.25, а 100 книжочок $10.00, разом з почтою. Замовлення посилати до „Свободи".

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

В неділю, дня 30. с. м. відбудуть ся збори Українського Народного Дому ім. Т. Шевченка в церковній галї при Гудсон Евеню зараз по вечірни. Просить ся всїх членів явитись на них.

51 Мих. Андрейчук, секр. рек.

ЗВІТ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

з ревізії, яка відбула ся в днях 14—19 лютого 1916 р.

Звіт Контрольної Комісії обіймає дїяльність У. Н. Союза за час від 1. жовтня 1915 до 31. січня 1916 р.

ЗВІТ У. Н. СОЮЗА.

ПРИХОДИ:

Жовтень	1915	14.204.93
Падолист	„	16.806.87
Грудень	„	20.078.62
Січень	1916	17.783.18
	Разом	68.873.60

РОЗХОДИ:

Жовтень	1915	10.266.67
Падолист	„	16.234.67
Грудень	„	17.590.25
Січень	1916	18.991.20
	Разом	63.082.79

ЗІСТАВЛЕНЄ:

Готівка позістала з днем 30. вересня 1915 р.	135.496.00
Прихід від 1. жовтня 1915 р. до 31. січня 1916 р.	68.873.60
Разом прихід	204.369.60
Розхід від 1. жовтня 1915 р. до 31. січня 1916 р.	63.082.79
Готівка з днем 31. січня 1916	141.286.81

УЛЬОКОВАНЄ ГОТІВКИ:

На банкових книжочках з днем 31. січня 1916 р. найдено слїдуючі суми:

А. Фонд посмертний:	
Dime Trust & Save Dep. Co.	27.423.26
Shamokin Banking Co.	15.411.17
Dime Trust & Save Dep. Co.	7.334.11
Б. Фонд резервовий:	
Dime Trust & Save Dep. Co.	20.759.55
National Bank of Shamokin	11.901.70
Union Trust Co. Jersey City	11.136.61
В. Фонд убогих:	
National Bank of Shamokin	5.154.17
Market St. National Bank	3.644.75
Г. Фонд народний:	
Guarantee & Save Dep. of Sham.	5.205.03
Market St. Nat'l Bank of Sham.	3.589.56
Ґ. Фонд сирітський:	
Union Trust Co. of J. C.	9.198.47
First Nat'l Bank of McAdoo, Pa.	4.116.01
Market St. Nat'l Bank of Sham.	1.634.62
Peaple Saving of Hazleton	1.026.11
Market St. Nat'l Bank of Sham.	285.47
Д. Фонд адмінїстраційний:	
First Nat'l Bank of McAdoo	7.747.73
Market St. Nat'l Bank of Sham.	2.677.67
N. J. Title G. & T. Co.	3.040.82
Знайдено готівки на суму	141.286.81

Фонди Укр. Нар. Союза:

Фонд посмертний	50.168.54
„ адмінїстраційний	38.516.22
„ резервовий	117.087.86
„ убогих	8.798.92
„ народний	8.794.59
„ сирітський	58.785.68
Всї фонди разом	282.151.81

На те знайдено:

Готівки	141.286.81
Морґечі	46.800.00
Бонди	49.515.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	25.050.00
Разом	282.151.81

ЗВІТ ДРУКАРНІ У. Н. СОЮЗА.

ПРИХОДИ:

Жовтень	1915	2.933.64
Падолист	„	5.472.81
Грудень	„	5.453.46
Січень	1916	3.924.99
	Разом	17.784.90

РОЗХОДИ:

Жовтень	1915	3.425.92
Падолист	„	3.665.03
Грудень	„	5.547.16
Січень	1916	4.669.24
	Разом	17.307.35

ЗІСТАВЛЕНЄ:

Готівка позістала з днем 30. вересня 1915	2.663.27
Прихід від 1. жовтня 1915 р. до 31. січня 1916 р.	17.784.90
Разом прихід	20.448.17
Розхід від 1. жовтня 1915 р. до 31. січня 1916 р.	17.307.35
Остає	3.140.82
Депозит за ґаз	100.00
Остає готівка в банку	3.040.82

ЗВІТ ПРОСЬВІТНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА.

ПРИХОДИ:

Жовтень	1915	207.97
Падолист	„	236.10
Грудень	„	481.56
Січень	1916	209.74
	Разом	1.135.37

РОЗХОДИ:

Жовтень	1915	691.48
Падолист	„	285.37
Грудень	„	382.02
Січень	1916	282.07
	Разом	1.640.94

ЗІСТАВЛЕНЄ:

Готівка позістала з днем 30. вересня 1915 р.	869.86
Прихід від 1. жовтня 1915 р. до 31. січня 1916 р.	1.135.37
Разом прихід	2.005.23
Розхід за тойсамий час	1.640.94
Остає готівка	364.29

Ревізія виказала, що дїловодство головного предсїдателя, голов. касієра, голов. фін. секретаря, голов. рек. секретаря, завідателя друкарнї „Свободи" і уряду „Просьв. Комісії" находить ся в як найлучшім порядку.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 19. лютого 1916 р.

ЗА ГОЛОВ. КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ У. Н. СОЮЗА:

Юліян Павчак.
Василь Левчик.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошення поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщення по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую **АННИ МАЦЮК** з Ракобути, повіт Камінка Струмилова, Гал. Приїхала до Америки перед 5-ма літами. Хто би знав о ній, нехай зголосить ся на адресу: Yaremij Nowosad, 63 Morris St., Jersey City, N. J. 50-52

Іван Леончик, Українець, котрий находить ся тепер в австрійськім полоні, пошукує свого брата **АНТОНА МИХАЙЛОВА КУХТУ**, походячого з Роси. Гродниської ґубернії, Кружанського уїзда, Мастиської волости, село Тиховоля і просить його о матеріяльну поміч. Листи просить слати на адресу: Iwan Leonczyk, K. u. K. Kriegsgefangenenlager in Freistadt, Ober Oesterreich, Battailon XII. Kompanie 3, No. 13189, Austria. 50-51

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ пошукує посади, розуміючи провадити хор, представлення і школу парохіяльну. Має добрий баритоновий голос. Потребуючі парохії, нехай зголосять ся, подаючи рівночасно условя, на адресу: Diakouczytel, c|o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. Y. 49-52

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ до битя молотом і до пили в фабриці виробу сталевих „кар", а також потрібно молодих хлопців до опалюваня. Добра платня, стала робота. Голоситись особисто до фабрики при Wharf & St. George St., St. Louis, Mo. 44-53

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ до фабрики виробу сталевих „кар", які розуміють роботу „фітерську" і „рімерську". Голоситись особисто до фабрики при Wharf & St. George St., St. Louis, Mo. 44-53

СТАЛА РОБОТА, 21 до 23 [illegible] на годину. Голоситись сейчас до суперінтендента на адресу: Tainter Manufacturing Company, Lexington Ave. & First Street, Bayonne, N. J. 36-42-

НА ПРОДАЖ 15-акрова фарма, дім і баня. Ціна $150.00. На сплату по $50.00 річно. Пишіть на адресу: M. Kucharuk, R. F. D. No. 1, Broadalbin, N. Y. 51-53

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКИЙ МІСЯЧНИК „СЛОВО". Річна передплата 50 цнт. Поодинокі числа 5 цнт. Адресуйте: „SLOWO", Box 202, Scranton, Pa. 42-51

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і случахка нюйорського університету учить англійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Інформації устні або письмені уділює: Tel. Lenox 6096. 18—

M. SCHWARTZ, 168 East 89th St., New York, N. Y.

ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ п. н. Dr. Bukki's Medical Institute, 407 East 58th St., New York City отсим подає до відома Вп. українській публиці і його-ж пацієнтам, що офіс сего інституту є отворений кождого дня, в неділі і сьвята від год. 9-ої рано до 8-ої вечером, а не лише в будні дни, як се мильно дотепер подавано в оголошеню. 50-53

В КРАЮ ЛЮДИ УМИРАЮТЬ ВІД ГОЛОДУ! Чи Ви хочете прийти в поміч своїй родині? Ми висилаємо поживу з европейських нейтральних держав на кожду адресу в старім краю. Пересилка ґарантована. Читаєте в часописях, що в краю бракує усього. Наколи вишлете родині гроші, то вони за се нічого не купляять, а коли вишлете їм поживу, то може вратуєте їх від голодової смерти. Не зволікайте! Пишіть по інформації! Се Вас нічого не коштує. Особисто голоситись можна між 5—8 годиною вечером. — Transatlantic Food Supply Co., 95 E. 7th St., в сусідстві польського костела, New York City. 51-52

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з більших кораликів $1.50, з меньших кораликів $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 14ч-

MAIL ORDER HOUSE.

СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ. НА ВЕСІЛЯ, БАЛЇ. ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИК. 47—

M. PETROWSKY,
Family Liquor Store,
1500 S. 3rd St., St. Louis, Mo.

КАТАЛЬОҐ НАЙКРАСШИХ ШТУК МАҐІЧНИХ з всякими приборами, як: цьвяги, тарілки, шкляники, фляшки, штилети, карти, кулі, поучаючий замінювати воду у вино, молоко, чорнило, штуки зникання річий і богато других, яких кождий легко виконає а притім розвеселить товариство і навіть може заробляти сим гроші. Катальоґи висилаємо даром. Адресуйте: 13-51

Am. Book & Nov. House, Box 371, Cleveland, O.

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,

ЗАЙМАЮЧИ СЯ ВЕЧЕРАМИ ПО РОБОТІ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК. ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО:

„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

DR. JOHN SMITH, JR.,
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ

327 E. 17 St., New York, N. Y.

Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 4-ої пополудни. Телефон: Stuyvesant 4493.

ДАРОМ! Вишлемо Вам великий ілюстрований катальоґ, який містить богато практичних новостий, штуки і маґічні приряди а також дешеві і добрі машинки до писаня. Адреса: UNION NOVELTY CO., 51чв68 670 N. Carpenter St., Dept. 29, Chicago, Ill.

ВОЄННІ ОБРАЗИ!

Коли хочете побачити як то виглядає теперішна війна, то купіть собі образ, який представляє битву під Перемишлем; образ дуже інтересний; коштує лише 25 центів. Належитість присилайте стемпсами. Пишіть єще нині до: 42-

RUSKA KNYHARNIA, 34 E. 7th St., New York, N. Y.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького і І. Мазепи. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

НА СЬВЯТИЙ ВЕЛИКИЙ ПІСТ

ПОРУЧАЄМО КОЖДОМУ ХРИСТІЯНИНОВИ КУПИТИ СОБІ І ЧИТАТИ ДУЖЕ ПОЖИТОЧНУ КНИЖКУ

ЖИТЄ ІСУСА ХРИСТА.

Коли ви стараєте ся пізнати історію житя великих людий, то тим більше для вас як для християнина є необхідним пізнати житє, муки і смерть Великого Учителя Господа нашого Ісуса Христа. Книжка про „Житє Ісуса Христа" написана чистою народною мовою, що кождий дуже легко її зрозуміє. Має вона 300 сторін друку, а кромі того 73 образків на грубім папери і мапу Сьвятої Землї. Оправлена в червоне полотно з золотими витисками. Ціна тої книжки була $1.50, однак ми желаємо, щоб та книжка находила ся у кождої родини, то знижили ціну на $1.25. Хто пришле на сю книжку $1.25 до кінця цьвітня с. р. тому дамо єще в дарунку: докладну мапу Европи, мапу з теренів війни з портретами всіх пануючих і мапу Льондону, Парижа, Берліна, Петрограду і Відня, вартости 50 центів. Тож користайте з тої великої оферти і присилайте замовлення і гроші на адресу: — 27ч52

RUTHENIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

НОВИНА!

НОВИНА!

ДАРОМ даємо кождому на 30 днів проби сей чудовий і найліпший ҐРАМОФОН, який тепер зістав опантентований в Шікаґо, дня 20. лютого 1916. року. Дорогі Краяни! Ви бачили, що такі ґрамофони коштують *по $50.00 і $75.00 а вони не є так добрі, як сей ґрамофон* ново-опатентований. Не платіть за ґрамофон по $15.00 і по $20.00 і більше, наколи вам трафляє ся добра нагода і за низьку ціну. Ви вже єрназ дали себе обманити на ґрамофонах і не малисьте з него хісна, не давайте себе натягати, лиш там удавайтесь, де є справедливість, а не де Вас обманюють. Тямте, де маєте купувати і де товар є ґарантований. Наколи вам не сподобав би ся сей ґрамофон, то ми звернемо вам гроші. Ми хрчемо переконати вас, що в нашій фірмі є найліпше купити і кождий товар є під ґаранцією. Тож кождий щирий Українець і Українка нехай пишуть за тим ґрамофоном *лише до нашого складу, а всі будуть вдоволені* на довгі літа. Сі ґрамофони є в двох цінах: № 1. $10.00, троха більший $12.00, Вишліть лише $2.00 задатку а решту заплатите аж по отриманю. Маємо також плити українські і инші 10-цалеві по $1.00 і $5.00. Шліть замовлення на адресу: 51чс—

PHONOGRAPH CO.,
951 W. Erie St., Chicago, Ill.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! ПОЗІР!

Дотепер тяжко було дістати дешевих машин до друкованя листів, а хотяй були то треба було дорого заплатити, бо по $50.00 і $100.00. І ніхто з вас не міг купити собі машини. Пригляньте ся сїй машинці; вона є найпрактичнійша до писаня. Кождий може на ній писати, хотяй її ніколи передтим не бачив. Вистарчить знати азбуку, щоби на ній писати. Пише в трех мовах: АНҐЛІЙСЬКІЙ, ПОЛЬСЬКІЙ І УКРАЇНСЬКІЙ. Ніде не дістанете її так дешево, як у нашім складі. Ціни є відповідні до розміру машини: № 2 $2.90; № 3 $5.65; № 4 $7.50. За машини ґарантуємо кождому, або звертаємо гроші. Не висилайте усїх гроший, лише вишліть $2.00 задатку, а решту заплатите по отриманю замовленя. Шліть на адресу: 51чс—

TYPEWRITER CO.,
954 W. Erie St., Chicago, Ill.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волося, бороди, вуси, шминки і т. п. Річи ті виповичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленем на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

ПАПІРОСИ „NEBO" МОЖУТЬ ВДОВОЛИТИ КОЖДУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

В нинішних часах подибують ся усюди таку силу *найріжнороднійших папіросів*, що пересічному курцеви дуже тяжко визнати ся, з яких іменно сортів виробляють ся ті папіроси і котрі з них заслугують на признанє.

Богато курців, які привикли до куреня папіросів европейського виробу, запевняють з усею рішучістю, що нові папіроси „NEBO" їм найліпше смакують, бо вони зроблені з найліпшого турецького тютюну і визначають ся такими прикметами, яких инші роди папіросів зовсім не мають.

Папіроси „NEBO" продають ся по всіх крамницях — 10 штук за 5 центів. Ціна маленька, а якість первородна. В пуделках папіросів „NEBO" находять ся купони, які можна виміняти на готівку або гарні презента.

ГАЛИЦЬКЕ ПОДІЛЄ І ЗЕЛЕНА БУКОВИНА В АМЕРИЦІ.

ПШЕНИЦЯ, КУКУРУЗА, ТЮТЮН, ТРИ РАЗИ ДО РОКУ ЖНИВА. Картофлї, літні та осінні. Помідори, селеря, мельони, банани земні, цибуля, капуста, горох звичайний і цукровий і всякого рода ярина. Чому не покинете майни та душний фабричний воздух де нема для Вас будучности? Чи Ви може хочете вертати до краю, щоби тяжко запрацьованим грошем заплатити воєнний податок? Чому не хочете запевнити собі тревале щастє та веселу будучність, коли ми даємо Вам до сего нагоду? Жадайте від нас опису фарм, котрі знаходять ся в найкрасшім стейтї Злучених Держав. Тані, чисті, зорані фарми. Найздоровше підсонє. Чиста, здорова вода. Земля чорна. Нема зими, ані горача в літі. На дуже догідні сплати. Пишіть по інформації до: AMERICAN LAND & IMPROVEMENT CO., 129 Greenwich Str., New York, N. Y. 50-62

СЛАВНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ВИНАХІД НА УСУНЕНЄ БОЛІВ.

Усуває БІЛЬ ГОЛОВИ, ЗУБІВ, УШИЙ І НЕВРАЛЬҐІЮ в однїй хвилї. Лічить заразки холєри, запір, кольки і біґунку. Найлучша річ в сьвіті, яку можна давати дітям в пиці підчас зубкованя. Усуває свербячку і біль від вкушеня комарів і блощиць. Давнє хронічне хромане, ломанє і ревматизм усуне нїби чудом. Горячка і дрощі щезнуть. Найславнійший до сеї пори винахід на нестравність і неправильність; кілька кропель розпущених в теплій воді усуне всяке недомаганє сейчас. Нешкідливе; безпечний лік, вживаний щоденно тисячами Американцями в дома так мущинами, женщинами і дітьми. 45ч—

Ґарантія: Наколи не будете вдоволені по зужитю сего, вишліть нам назад порожну бутельку, а ми Вам звернемо гроші. Ціна одної бутельки з пересилкою $1.00. Шліть ще нині. Пробуйте! Вживайте! Се є дешево, навіть наколибисьте мали позичити гроші, щоби се дістати. — Адресуйте:

GREAT AMERICAN CO.,
DEPT. B.,
157 E. 47th St., New York, N. Y.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Дорогі Краяни, чи ви вже мали який годинник, чи ні? А як малисьте, то певно не такий як сей. Правда, що ви платите великі гроші за годинники і не маєте з них жадного хісна, бо вони до нічого. От придивіть ся на сей чудовий, з добрим механізмом годинник, котрий є найліпший зі всіх американських годинників. Сей годинник є швайцарський, має 15 камінів, половина механізму є вкрита, а половину видно на верху, от як самі бачите. Сей годинник накручує ся раз на 8 днів. Сей чудовий годинник є так тревало зроблений, що хотяй би ви його вложили на цілу добу до води, то він буде ішов далї і нічого не зашкодить йому. Той годинник є ґарантований на 25 літ; даємо писемну ґаранцію. Певно, що кождий буде ним вдоволений і подякує нам за него. А коли Вам не подобаєть ся сей годинник, то можете звернути нам назад, а ми вам звернемо всї гроші і ваші кошта. Коли хочете мати щось доброго і гарного на довгі літа, то не надумуйте ся, тільки ще нині його замовте, а певно не пожалуєте. Бо ми через той місяць продамо богато таньше. Ціна враз з ланцушком лише $5.75.

Замовленя посилайте на адресу: 48ч—

WATCH SELLING CO.,
951 W. Erie St., Dep. 6, Chicago, Ill.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! ПОЗІР!

Лише через сей місяць за половину ціни можете у нас дістати сей найновійший і найпрактичнійший пасок до остреня бритви. Як ви маєте які старі бритви, то ви можете їх направити на сїм чудеснім паску, а навіть ножик виострити так, що вам підголить бороду. Сей пасок є відповідний для кождого. Певно, що заощадите свій ґріш. Ми ґарантуємо за него. Як ви не будете вдоволені, то зверніть назад, а ми вам звернемо подвійно належитість. Ціна сего паска є $2.50, а ми продаємо за $1.95. Хто хоче добру бритву і пасок то у нас дістанете за $3.00. Замовленя посилайте на адресу:

IMPORTING HOUSE, 46чс—
644 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

НОВІСТЬ В АМЕРИЦІ!

Пощо Вам купувати дорогі ґрамофони, наколи сей новий патентований ґрамофон заступить Вам 30-доляровий, який грає всілякі марші, пісні, коломийки і музики до танців. Коштує враз з 12 дуже гарними плитами всього $5.00. Замовлення надсилайте готівкою або на моні-ордер на адресу:

UKRAINA,
340 E. 9th Street,
New York City.

Ґрамофон висилаємо відворотною почтою. 48чс—

NEBO
CORK TIP CIGARETTES

Тисячі курить **NEBO** ЧОМУ?

Coffee Mill. 140 whole coupons.

Тютюн — найліпший
Мішанка — добірна
Курить ся — без горяча
Смак — знаменитий
Аромат — дуже милий
Виріб — досконалий

ПРОДАЮТЬ СЯ ВСЮДИ

Hubway Automatic Lighter. 75 whole coupons.

Купон в кождій пачці
Мають вартість ГРОШЕВУ або на красні презенти.

Пишіть по катальоґ премій.

NEBO DEPARTMENT
95 First St., Jersey City, N. J.

P. Lorillard Co. Inc. Established 1769.

Ace Eight-day Alarm Clock. 275 whole coupons.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

Замовленя і гроші посилайте до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Чи Ваше здоровлє є добре? Як ні, то не тратьте надії, а старайтесь привернути його для себе за моєю порадою. Я перейшов 35-літну практику над недугами кровними і шкірними. Лічу недуги заразливі, желудка, нирок, ревматизм, печінки, міхура, катаральні і всї инші полові хронічні недуги мущин і женщин. Вдоволю Вас у всім, ціни низькі, розслід крови і порада безплатні. 43—

DOCTOR MULLIN,
лікар спеціяліст
409 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
Офіс напроти почти.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th St., New York, N. Y.
Межи 1st Ave. i Ave. A.

СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР.

Лічить успішно всі жолудкові недуги; легких, нирок і всї другі внутрішні недуги. Лічить падачку і секретні недуги мущин і женщин. З великим успіхом лічить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всї скірні викиди, як також дитинні недуги. Лікар говорить по українськи і сам виробляє ліки. Офіс отворений від 9-ої рано до 8-ої вечером, як також в неділї і сьвята. Хто не може приїхати, нехай пише на повисше подану адресу.

ДОРОГА ДО ГАРАЗДУ.

Велике Товариство пошукує аґентів до продажи фарм, домів і лотів в місті зі школами, церквами і фабриками, де оселяющий ся одержить добру і сталу працю. Продаємо на малі місячні сплати. Платимо $25 тижнево на початок. Пишіть або зголошуйте ся ще нині до: 42-53

LINCOLN CO., Dep. Suite 210, 309 Broadway, New York.

Виздоровленє Михайла Ковача.

ПРИЩІ НА ЛИЦИ, ПОХОДЯЧІ З ЗАТРОЄНОЇ КРОВИ, ЩЕЗЛИ.

Болгарський Кровний Чай усунув їх і надав лицю гарний вигляд.

„Чираки, прищі, веснянки і кожді инші викиди на лици, що походять з затроєня крови, і проте, наколи хочемо, аби наше лице було гладке і чисте і румяне, то в першій мірі мусимо усунути з затроєної крови шкідливі частини", говорить Г. Г. фон Шлікоф, одинокий фабрикант Болгарського Кровного Чаю.

Що при тім Болгарський Кровний Чай є знаменитим ліком на всї внїшні хороби і так успішно помагає, а яко чистець крови не має пари на сьвіті, то доказом сего є допись нашого родимця Михайла Ковача, 28 Рівер ул., Варрен, Па.:

„Коли я спровадив собі Болгарський Кровний Чай проти болів жолудка і браку апетиту і почав його уживати, то болї жолудка уступили, дістав-ем апетит і чую ся зовсім добре. Лишаї, які перед тим вкрили цїле моє лице а походили з затроєня крови, щезли зовсім".

Одну велику родинну дозу, яка вистарчить на 5 місяців, за $1.00 вишле сейчас:

Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. — Adv.

Заощадите гроші коли навідаєтесь до
ШТОРУ ДЕШЕВОЇ ПРОДАЖИ
ROZENBAUM-A
в Пітсбурґ, Па.

НАЙЛІПШИЙ ТОВАР, НАЙЛІПША УСЛУГА, НАЙНИЗШІ ЦІНИ!

СІ ТРИ ОСНОВНІ ПРИКМЕТИ СПРИЧИНИЛИ, ЩО НАШ ШТОР ДІЙШОВ ДО ВЕЛИКОГО УСПІХУ.

Наш чужинецький відділ дає змогу кождому чужинцеви, котрий навідаєсь до нашого штору зробити покупки у своїй рідній мові.

Український Відділ находить ся в мезанїнї будинку.

THE ROSENBAUM CO.
LIBERTY SIXTH AND PENN
Green Trading Stamps in Addition to Best Values

$5 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $5

Не оставайте без роботи, коли Ви можете заробити $25 до $35 тижнево ставши шофером.

Ми навчимо Вас на шофера у Вашій рідній мові в трех тижнях, в день або вечерами, за малою оплатою — $5.

Всї наші студенти мають добрі посади. 43—

NEW YORK AUTO SCHOOL,
30 E. 7th St., New York City.
Bet. 2nd & 3rd Aves.

MORRIS FORST CO., ПРОДАЄ НАЙЛІПШІ ЛІКЕРИ В АМЕРИЦІ 200 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa.

ВИСИЛКА ГРОШИЙ

СКОРО І БЕЗПЕЧНО, ЗА ЦІЛІСТЬ СУМИ ЦІЛКОВИТО ҐВАРАНТУЄМО.

З причини, що курс австрійських гроший майже щодня йде в гору і через се трудно подати до відомости сталий курс гроший, бо приміром днесь подамо що на 100 корон йде долярів тілько а тілько, а нім часопись з друкарні вийде на почту, а курс знов підскочить висше. І через се найлучше посилати до нас гроші в округлих сумах в долярах, а по отриманю, який буде курс, то після такого вишлемо.

СОТКИ ТИСЯЧ КОРОН протягом минувших тижнів наші Родимці вислали до краю через нашу Українську Аґенцію і Канцелярію, так до своїх Родин, як і до Віденської Почтової Каси, та днесь всї суть задоволені, що мали нагоду заощадити гарний ґріш на посилці, з огляду низького курсу який був минувших тижнів.

ТЕПЕР ЦІНА КОРОН ЙДЕ В ГОРУ!

І через се не треба очікувати аж доки курс не підскочить ще висше, але висилайте тепер, заким курс ще не є так надто високий.

СОТКИ ПОДЯК ОТРИМУЄМО З РІЖНИХ ОКОЛИЦЬ від наших Родимців за скоре доручене гроший з краю.

Тож і Ви не оглядайтесь, але зверніть ся до нас, а ми вишлемо Вам гроші після як найтаншого курсу скоро і безпечно, нащо доручимо Вам з красвої почти рецепіс яко довід, що гроші зістали доручені.

РОДИМЦІ З ПОБЛИЗЬКИХ ОКОЛИЦЬ можуть зголоситись особисто до нашої Канцелярії під ч. 193 Grand St., Jersey City, N. J., котра є отворена кождого дня від 9-ої рано до 8-ої вечером, а в неділі і сьвята від 9-ої рано до 2-ої пополудни.

А з дальших околиць як посилаєте гроші через нашу Канцелярію, то виписуйте моні-ордери на імя:

S. MILANOWYCZ & WEIL CO., 193 GRAND STR., JERSEY CITY, N. J.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Появилась ново-патентована машинка до писаня, на якій можна писати всілякі листи і рахунки. Ся нова машинка заступить Вам 25-долярову машинку і на все будете мали в дома виґоду. Ціна всего $3.00. Замовленя шліть готівкою або на моні-ордер на адресу:

UKRAINA,
340 E. 9th St., New York, N. Y.

Замовлення висилаєсь відворотною почтою. 48чс—

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! Вишлемо Вам доляровий підручник, богато ілюстрований. Залучіть лише 5 центів на пересилку на адресу: G. W. & D. F., 641 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 37-56

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки пресвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і нотні; ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цінних річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. II, Chicago, Ill.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний специяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, специяльно же на пропуклину при помочи специяліста з Відня.

Если би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,

304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)

NEW YORK CITY.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголітною практикою переправаджує всілякі справи цивільні та карні з найліпшими вислідами.

Години урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер.

Адреса:

JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 506-507, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм мешканю під ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 17—

ЧОМУ ПОЗВОЛЯЄТЕ ВИПАДАТИ ВОЛОСЮ?

Не будете мали довше скорілого, рідкого волося, що все випадає і справляє Вам прикрість, а єще мусите все того встидати ся, наколи сейчас зачнете вживати нашого средства на волосє „Дермафуґа". Нема лучшого средства на волосє, як „Дермафуґа"!

„Дермафуґа" зробить, що Ваше волосє буде гарне, буйне і полискуюче!! Скіра на Вашій голові буде чиста і не буде свербіти, порхлі щезнуть а волосє перестане випадати. Будеш гордий зі свого волося. Не будеш дивитись заздрісним оком на гарне волосє других, бо ще гарнійше можеш сам мати. 45ч54

На жаданє вишлемо Вам почтою зовсім даром пробку „семпел". Зашліть 10 цнт. марками на покритє коштів пересилки, а вишлемо Вам даром пробку „Дермафуґа" разом з книжочкою під назвою: „Гарне Волосє".

ARGIL SPECIALTIES CO.,

Dept. 55,

Box 37, Philadelphia, Pa.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних лікiв і певним средством проти ревматизма, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до генерального агента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 19ч57

MIKE FEDIW,

47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N.Y.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller

найуспішнійший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оригінальні пачки мають опаковане як побіч подано.

Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якора.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.

F. Ad. Richter & Co.,

74–80 Washington St.

NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР!

Одинока школа механиків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий треває все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який треває 4 тижні. Наука в день або в ночи. Гарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILE ENGINEERS, 88-111

147 E. 40th St., New York

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР

(говорить по українськи)

Dr. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досьвіду у лічению недуг приватних мущин і женщин. Лічить: затроєнє крови, уплави, неміч у мущин, всякі уплави мочового проводу, лишеї, викиди скірні, свербячку, шкрофули, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосіть ся особисто: почтою не лічу.

Години принята: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділі до 2-ої.

МОДНІ УБРАНЯ

Ми тепер набули старокрасового сукна на 500 убрань, ґранатові і чорні, специяльні на весіля і забави, в ріжних стилях; в цінах незвичайно низьких, а робота вдоволяюча. Маємо також елеґантні готові убраня. Прийдіть побачити наш склад убрань і пересьвідчіть ся. 30ч63

S. LEVINE,

469-471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

SMOKE ZIRA CIGARETTES PLAIN-END

ШКОЛА АКУШЕРІЇ!

УЧІТЬ СЯ АКУШЕРІЇ В НАШІЙ ШКОЛІ, АБО У СЕБЕ ДОМА. ПО УКІНЧЕНЮ ВИДАЄМО ДИПЛЬОМ. Лічимо успішно всякі слабости мущин, женщин і дітий. Адресуйте:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery

229 E. 14th St., Dpt. S. New York, N. Y.

Telephone: Stuyvesant 933.

Чи Ви еще того не знаєте?

що Ви повинні купувати лікери там, ДЕ ВИ МОЖЕТЕ ЗА МАЛІ ГРОШІ ДІСТАТИ ЯК НАЙЛУЧШІ ТОВАРИ. Є тільки одно таке місце в Америці, добре знана гуртовна спродажа лікерів БРЕМАН І ОСҐУТ в Пітсбурґу, Па.

Перечитайте уважно слідуючий спис цін:

4-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон....$1.75

5-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон....$2.00

7-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон....$2.50

10-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон....$3.00

12-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон....$3.50

Правдива добра Теркалиця, за ґальон..........$2.00 до $5.00

Чиста, моцна Сливовіца, за ґальон ....$2.50 до $5.00

Кімель або Грушняк, за ґальон $2.50, $3.00, $3.50

Коняк, за ґальон........$2.50 до $5.00

Добре біле або червоне столове вино, за ґальон від $1.00 в гору.

Солодкий токай, за ґальон $2.50 до $4.00

Чорний рум, за ґальон...$2.00 до $4.00

Правдивий яловець (Боровичка), за ґальон.... ...$2.50, $3.00, $3.50, $4.00 і $5.00

Алькоголь, за ґальон......$3.00 і $4.00

Оплачуємо почту від замовлень 5-долярових і висше на просторі межи Ню Йорком а Шікаґом.

ГРОШІ ВИСИЛАЙТЕ В РЕДЖІСТРОВАНІМ ЛИСТІ І ПОЧТОВИМ МОНІ-ОРДЕРОМ.

КУПУЮЧИ ВІД НАС, ЗАОЩАДИТЕ ГРОШІ, ПОЗАЯК МИ НЕ ЗАТРУДНЮЄМО АҐЕНТІВ.

МОЖЕТЕ ПИСАТИ ДО НАС ПО УКРАЇНСЬКИ.

BREMAN & OSGOOD,

112 Fullerton St.,

PITTSBURGH, PA.

ЙОСИФ П. ПАЛЬ, український управитель.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць CARSON і 14-ої. 38ч-

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank

COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.

И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, уряди. банку.

РАБІВНИКИ

повинні боятися. Рабунки і напади бувають кождого дня. Читаєте в часописи, що вчера когось обрабовано, але не знаєте, що завтра те саме може з Вами стати ся, если Ви не забезпечите ся. Найлучшим забезпеченєм є добрий револьвер і повинен знаходити ся в кождій хаті для власної охорони.

ВЕЛИКА ПРОДАЖА. ТІЛЬКИ НА КОРОТКИЙ ЧАС!!

Автоматичний револьвер для детективів. 32 або 38 калібру, вартости $15.00 за.......... **$3.98**

Автоматичний double-action, на 7 стрілів револьвер для детективів, вартости $8 за.......... **$2.98**

Велика вартість за такі малі гроші. Тож не чекайте, тільки залучіть 20 цнт. (в стемпсах або монетою) в листі і напишіть, котрий револьвер хочете, а ми сейчас вишлемо просто до Вашої хати. Решту заплатите по одержаню. Найлучші револьвери, яких уживають детективи, ручимо вповні. В разі незадоволеня звертаємо гроші. Вишліть замовленє сейчас — нині. Адреса: 51-53

HAMMOND SALES CO.,

Dept. R 7, St. Louis, Mo.

R. J. Glick АҐЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING

SHAMOKIN, PA.

ПЕТРО ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає керичі на весіля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A., New York, N. Y.

Телефон: Orchard 2568.

Зверніть Увагу!

Специяльно в сім місяци даємо нагоду кождому в Злучених Державах і Канаді набути грамофон разом з 20-ма піснями, вартости $50.00 лише за $17.50.

15-ЛІТНА ҐАРАНЦІЯ!

Надішліть $5.00 на задаток а відворотною почтою отримаєте чудово-говорячу машину разом з 20 піснями які довільно позволяємо вибрати собі з нашим спис.

Жадайте нашого безплатного ілюстрованого цінника ґрамофонів і других музичних інструментів. Наш маґазин отворений щоденно, не виключаючи неділь і сьвят від 9-ої години рано до 10-ої вечером.

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,

310 GRAND STREET, D. 308 NEW YORK, N. Y.

ВИ МАЄТЕ ГАРНЕ ЛИЦЕ, ВИ МАЄТЕ ГАРНЕ ЛИЦЕ

АЛЕ ЯКИЙ ВАШ НІС?

В тім часі і віці, Ви повинні рішучо дбати про Ваш вигляд, коли хочете покористуватись житєм. Не лише для власного вдоволеня Ви повинні виглядати повабно, але памятайте на те, що на сьвіті судять Вас, в більшій части, по Вашім вигляді. Тому старайтесь виглядати повабно, бо инакше пошкодите своїй власній долі! На Вашім вигляді залежить Ваші невдачі або поводженє в житю. Якоюж повинна бути Ваша доля? Мій апарат „Trados" (модель 22) уформовує негарної форми носа без ніякої операції скоро, безпечно і тревало. Не дотикає в нічім і не перешкаджає у Вашім деннім занятю. Пишіть сейчас по безплатну книжочку, яка розкаже Вам як перемінити негарну форму носа без коштів на случай Вашого невдоволеня.

M. TRILETY, Face Specialist, 544 Ackerman Bldg., Binghampton, N. Y.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по ціні 7 цнт. штука.

ЧИТАЙТЕ РУСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

---

150 150 150 150

ПОЗІР! ДАРОМ! Кождий з Вас має спосібність прийти в посіданє малої фарми ЦІЛКОМ ДАРОМ, коли сейчас витне сей цінний купон і надішле нам його. Першим, котрі надішлють нам купон, роздасть ся кілька фарм даром, а решта одержать безплатні інформації, як можна прийти до власности землі і дому в короткім часі і в легкий спосіб. Фарми ті лежать при стації зелізничій, близько фабричних міст, шкіл, церков і фабрик, де кождий може одержати добру роботу. Не зволікайте, лише надсилайте сей купон зараз до:

DEVEL'G CO., 42-53

305 Broadway, Dept. S., Suite 210, New York, N. Y.

ЧИ ВИ МАЄТЕ ФОНОҐРАФ? ЧИ ХОЧЕТЕ КУПИТИ? ЧИ ПОТРЕБУЄТЕ РЕКОРДІВ, ГОЛОК АБО ДРУГИХ ДОДАТКІВ ДО ФОНОҐРАФУ?

Columbia Note the Notes

НАКОЛИ ПОТРЕБУЄТЕ ЇХ, ЗАЙДІТЬ ДО

Пітсбурґ Фоноґраф Компані,

1331 ПЕНН АВЕ., ПІТСБУРҐ, ПА.

В нашім складі можете полагоджувати свої покупки в Вашій власній мові. 51—

Ми маємо сьвіжий виріб КОЛЮМБІЯ ҐРАМОФОНІВ І РЕКОРДІВ. Наколи хочете провести годину або дві, то будучи в місті, зайдіть до нас, а ми Вас гарно приймемо і послухаєте даром наших найновіших УКРАЇНСЬКИХ рекордів. НАШ СКЛАД ОТВОРЕНИЙ ЩОДНЯ ДО 9. ГОД. ВЕЧЕР. МИ ДАМО ВАМ КРЕДИТ НА ДОГІДНІ СПЛАТИ БЕЗ ЗГЛЯДУ, ДЕ МЕШКАЄТЕ.

Для виготи тих, що мешкають далеко і не можуть особисто зайти за купном до нашого складу, а бажають слати почтою свої замовленя, заложилисьмо УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ для почтових замовлень, яким завідує відповідний УКРАЇНСЬКИЙ УПРАВИТЕЛЬ, котрий Вас совісно обслужить в ВАШІЙ ВЛАСНІЙ МОВІ.

Тут подаємо кілька з наших численних УКРАЇНСЬКИХ РЕКОРДІВ:

E. 2729.	Ще не вмерла Україна. Веснівка.	75 цнт.
E. 2727.	Казав мені батько. В гаю зеленім.	75 цнт.
E. 2728.	Ой летіла зазуленька. На чужині загибаю.	75 цнт.
E. 1210.	Ой, за гаєм, гаєм. Дівча в сінех стояла.	75 цнт.
E. 1890.	Сидить голуб. Пяний чумак.	75 цнт.
E. 1892.	Ой, при море. Содовейко.	75 цнт.
E. 1500.	Тепер я Турок, не козак. Віє вітер буйний.	65 цнт.
E. 954.	Родимий краю. Рідна мова.	65 цнт.
E. 594.	Зеленая рута. — Ой за гаєм. Рах, цях, цях. — Ой! ра.	65 цнт.
E. 704.	Вилітали орли. Краковяк.	65 цнт.

Наколи бажаєте инших, вишліть по наш УКРАЇНСЬКИЙ ЦІННИК, який кождому висилаємо даром.

PITTSBURGH PHONOGRAPH COMPANY, 1331 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.

МУДРИЙ ЧОЛОВІК НЕ КУПИТЬ ДЕИНДЕ

напоїв, лиш там, де дістане НАЙЛІПШІ — Около 20.000 наших українських КОСТУМЕРІВ є доказом, що в Америці НАЙЛІПШІ напої можна дістати у звісній MORRIS FORST COMPANY. — Дешевше всюди можете дістати, але

ЗА ВАШІ ГРОШІ ЛІПШИХ НІГДЕ.

ЦІНИ НАЙЛІПШИХ НАПОЇВ ВІД ҐАЛЬОНА є слідуючі:

Біла або червона житнівка	$2.00 до $3.00
Чиста і смачна Теркелиця	$2.00 до $5.00
Чиста сливовиця	$2.00 до $5.00
Найліпший чайний рум	$2.00 до $3.00
Чистий сильний алькоголь (спіритус)	$2.00 до $3.00
Каліфорнійське Токайське Вино (солодке)	$1.50 до $3.00
Оганойське або каліфорн. червоне або біле квасне вино	$1.00 до $2.50

За кожде пятьдолярове або висше замовлене оплачуємо самі пересилку [illegible] Ню Йорку а на захід аж до Шікаго.

ПИШІТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ. ПИШІТЬ ПО ЦІННИК.

MORRIS FORST COMPANY,

200 SMITHFIELD STREET, PITTSBURGH, PENN'A.

ПОРАДА ДЛЯ УДІЛОВЦІВ

ДІ СОНБІМ МОШЕН ПІКЧЕР КОРПОРЕЙШЕН.

НЮ ЙОРК, КЛІВЛЕНД, О.

ОДИН УДІЛ КОШТУЄ $5.00

Питанє: Чому не продаємо меньше як пять уділів?

Відповідь: Позаяк се вимагає богато праці, а чим меньші будуть видатки тим більші будуть доходи уділовців.

Питанє: Чому не продаємо уділів через аґентів?

Відповідь: Позаяк аґенти схотять комісового, яке мусіло би ся взяти з доходів уділовців. Ми нікого не змушуємо до купованя „Сонбім" уділів.

Питанє: Де і як буде виплачувати ся доходи з уділів?

Відповідь: Доходи установляє Компанія що пів року, які зашле ся кождому уділовцеви почтою. Ніхто не потребує журити ся колєктованєм гроший.

Питанє: Де заложить ся департамент рухомих образців „Сонбім Корпорейшен"?

Відповідь: В Ню Йорку і Клівленді. В сих двох місцевостях побудує Компанія будинки для продукції сьвітляних образців.

Питанє: Які права мають уділовці?

Відповідь: Цілий дохід корпорації належить ся уділовцям. Вони вибирають директорів і контролюють Компанію. „Ді Сонбім Мошен Пікчер Корпорейшен" відбуває свої мітінґи що року, на яких уділовці мають голос за кождий куплений уділ.

Наколи Ви еще не маєте „Сонбім" уділів' то зробіть се сейчас. Витніть і виповніть низше залучений купон, позаяк ті уділи розпродасть ся в дуже короткім часі, а наша оферта буде коротко тривати. Вишліть пять долярів за кождий уділ, котрий хочете купити, а не відкладайте на завтра. Зробіть се безпроволочно.

KNIGHT & COMPANY

ФІСКАЛЬНІ АҐЕНТИ

SUNBEAM MOTION PICTURE CORPORATION

426 T. LEADER BUILDING, CLEVELAND, OHIO.

В залученю найдете суму .... долярів за .... акцій закладового капіталу Sunbeam Motion Picture Corporation.

Посилайте моні-ордери або готівку в реджістрованих письмах.

Імя ....

Місто і стейт ....

Адреса ....

Посилайте свої підписи до нашого департаменту в Клівленд. Уділи дістанете скоро лише дістанемо гроші.

За $25.00 дістанете 5 акцій
За $50.00 дістанете 10 акцій
За $100.00 дістанете 20 акцій
За $250.00 дістанете 50 акцій
За $500.00 дістанете 100 акцій